

USTAWA
z dnia 11 marca 2004 r.

o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹⁾

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625, z 2005 r. Nr 23, poz. 188, Nr 33, poz. 289.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie:
  - a) zarobkowego przewozu zwierząt lub przewozu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej,
  - b) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt,
  - c) obrotu zwierzętami, z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej w rozumieniu przepisów prawa działalności gospodarczej, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt,
  - d) prowadzenia stacji kwarantanny, miejsc odpoczynku lub przeładunku zwierząt albo miejsc wymiany wody przy transporcie zwierząt akwakultury,
  - e) prowadzenia miejsc gromadzenia zwierząt,
  - f) wytwarzania, pozyskiwania, konserwacji, obróbki, przechowywania, prowadzenia obrotu lub wykorzystywania materiału biologicznego,
  - g) prowadzenia punktu kopulacyjnego,
  - h) prowadzenia zakładu drobiu,

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się: ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ustawę z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej. Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia:

- 1) dyrektywy Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy bydłem i trzodą chlewną,
- 2) dyrektywy Rady 88/407/EWG z dnia 14 czerwca 1988 r. ustanawiającej warunki zdrowotne zwierząt wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym oraz w przywozie zamrożonego nasienia bydła domowego,
- 3) dyrektywy Rady 89/556/EWG z dnia 25 września 1989 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy oraz przywóz z państw trzecich zarodków bydła domowego,
- 4) dyrektywy Rady 90/426/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących przemieszczanie i przywóz zwierząt z rodziny koniowatych z państw trzecich,

- i) chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb,
- j) prowadzenia schronisk dla zwierząt,
- k) chowu lub hodowli zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie,
- l) utrzymywania lub hodowli zwierząt na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania gatunków zwierząt, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych lub hodowli zwierząt używanych do prowadzenia takich badań,

[m) hodowli zwierząt laboratoryjnych,]

<m) hodowli zwierząt laboratoryjnych lub dostarczania zwierząt doświadczalnych,>

nowe brzmienie lit. m w pkt 1 w art. 1 wchodzi w życie z dn. 27.03.2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 33, poz. 289)

- n) utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt,
- o) zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, zwanych dalej „ubocznymi produktami zwierzęcymi”
- zwanej dalej „działalnością nadzorowaną”;

2) wymagania weterynaryjne dla:

- a) przywozu zwierząt, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz ubocznych produktów zwierzęcych (wymagania przywozowe),
- b) umieszczania na rynku, w tym handlu, zwierząt, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, ubocznych produktów zwierzęcych oraz przemieszczania koniowatych;

2a) wymagania weterynaryjne przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym oraz zasady identyfikacji tych zwierząt;

3) zasady:

- a) zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych,
- b) stosowania substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym,

-
- 5) dyrektywy Rady 90/429/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. ustanawiającej warunki sanitarne odnośnie do zwierząt mające zastosowanie w handlu wewnątrzspółnotowym nasieniem bydła i trzody chlewnej oraz w przywozie,
  - 6) dyrektywy Rady 90/539/EWG z dnia 15 października 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy i przywóz z państw trzecich drobiu i jaj wylęgowych,
  - 7) dyrektywy Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotyczącej warunków zdrowotnych zwierząt, obowiązujących przy wprowadzaniu na rynek zwierząt i produktów akwakultury,
  - 8) dyrektywy Rady 91/68/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy owcami i kozami,
  - 9) dyrektywy Rady 91/628/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i zmieniającej dyrektywy 90/425/EWG oraz 91/496/EWG,
  - 10) dyrektywy Rady 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiającej wymagania dotyczące zdrowia zwierząt regulujące handel i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nieobjętych wymaganiami dotyczącymi zdrowia zwierząt ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A pkt I do dyrektywy 90/425/EWG,
  - 11) dyrektywy Rady 92/118/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. ustanawiającej warunki zdrowotne zwierząt i zdrowia publicznego regulujące handel i przywóz do Wspólnoty produktów nieobjętych wyżej wymienionymi warunkami ustanowionymi w szczególnych zasadach wspólnotowych określonych w załączniku

A pkt I do dyrektywy 89/662/EWG oraz w zakresie czynników chorobotwórczych do dyrektywy 90/425/EWG,

- c) monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) drób - kury, kaczki, gęsi, indyki, przepiórki, perlice, strusie oraz inne bezgrzebieniowce, gołębie, bażanty i kuropatwy, utrzymywane w celach rozplodowych, produkcji mięsa lub jaj spożywczych lub odtworzenia zasobów ptactwa łownego;
- 2) zwierzęta akwakultury - będące w jakimkolwiek stadium rozwoju żywe ryby, skorupiaki lub mięczaki pochodzące z gospodarstw lub wolno żyjące, przeznaczone do umieszczania w gospodarstwach;
- 3) produkty akwakultury - produkty przeznaczone do celów hodowlanych, pozyskane od zwierząt akwakultury (jaja i gamety);
- 4) koniowate - wolno żyjące lub udomowione zwierzęta z gatunków: konie, zebry lub osły oraz potomstwo pochodzące z krzyżowania tych gatunków;
- 5) zarejestrowane koniowate - koniowate, które zgodnie z odrębnymi przepisami zostały wpisane do ksiąg zwierząt hodowlanych lub w nich zarejestrowane i kandydują do wpisu, identyfikowane na podstawie dokumentu identyfikacyjnego wydanego przez:
  - a) podmiot prowadzący księgę zwierząt hodowlanych lub rejestr w kraju pochodzenia zwierzęcia albo
  - b) międzynarodowy związek lub organizację, które utrzymują konie do zawodów sportowych lub wyścigów konnych;
- 6) zwierzęta gospodarskie - zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- 7) stado - zwierzę albo zwierzęta tego samego gatunku przebywające na terenie tego samego gospodarstwa i mające ten sam status epizootyczny, przy czym w przypadku drobiu są to zwierzęta przebywające w tym samym pomieszczeniu lub ogrodzonym miejscu;

-
- 12) dyrektywy Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotyczącej zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym i uchylającej dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG,
  - 13) dyrektywy Rady 85/511/EWG z dnia 18 listopada 1985 r. wprowadzającej środki wspólnotowe w sprawie zwalczania pryszczycy,
  - 14) decyzji Komisji 88/397/EWG z dnia 12 lipca 1988 r. koordynującej zasady ustanowione przez Państwa Członkowskie w zastosowaniu art. 6 dyrektywy Rady 85/511/EWG,
  - 15) dyrektywy Rady 2001/89/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania klasycznego pomoru świń,
  - 16) decyzji Komisji 2002/106/WE z dnia 1 lutego 2002 r. zatwierdzającej Podręcznik Diagnostyczny ustanawiający procedury diagnostyczne, metody pobierania próbek oraz kryteria oceny wyników badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia klasycznego pomoru świń,
  - 17) dyrektywy Rady 92/35/EWG z dnia 29 kwietnia 1992 r. ustanawiającej zasady kontroli i środki zwalczania afrykańskiego pomoru koni,
  - 18) dyrektywy Rady 92/40/EWG z dnia 19 maja 1992 r. wprowadzającej wspólnotowe środki zwalczania grypy drobiu,

- 8) gospodarstwo - obiekty budowlane, przestrzenie wolne lub inne miejsca, gdzie przebywają zwierzęta gospodarskie, a w przypadku zwierząt akwakultury - obiekty budowlane lub inne miejsca, gdzie zwierzęta te są utrzymywane w celu umieszczenia na rynku;
  - 9) niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego - materiał biologiczny, jaja wylęgowe drobiu i produkty akwakultury;
  - 10) materiał biologiczny - nasienie, komórki jajowe, zarodki oraz tkanki użyte do ich produkcji, pochodzące od zwierząt, przeznaczone do wykorzystania w rozrodzie, z wyłączeniem jaj wylęgowych drobiu i produktów akwakultury;
  - 11) przywóz - dokonywany z państw trzecich przywóz w rozumieniu przepisów o weterynaryjnej kontroli granicznej;
  - 12) handel - handel w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego;
  - 13) umieszczanie na rynku - umieszczanie na rynku w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego;
  - 14) obrót - przywóz, umieszczanie na rynku oraz wywóz do państw trzecich;
  - 15) produkty - niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, uboczne produkty zwierzęce, produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego;
  - 16) państwo trzecie - państwo niebędące członkiem Unii Europejskiej;
  - 17) urzędowy lekarz weterynarii - urzędowego lekarza weterynarii, o którym mowa w przepisach o Inspekcji Weterynaryjnej, albo lekarza weterynarii wyznaczonego przez organ centralny lub inny organ upoważniony przez organ centralny innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo państwa trzeciego;
-
- 19) dyrektywy Rady 92/66/EWG z dnia 14 lipca 1992 r. wprowadzającej wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu,
  - 20) decyzji Komisji 93/152/EWG z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiającej kryteria dla szczepionek używanych przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu w związku z programami szczepień rutynowych,
  - 21) dyrektywy Rady 93/53/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. wprowadzającej minimalne środki wspólnotowe zwalczania niektórych chorób ryb,
  - 22) decyzji Komisji 2001/183/WE z dnia 22 lutego 2001 r. ustanawiającej plany pobierania próbek i metody diagnostyczne do celów wykrywania i potwierdzania występowania niektórych chorób ryb oraz uchylającej decyzję 92/532/EWG,
  - 23) dyrektywy Rady 95/70/WE z dnia 22 grudnia 1995 r. wprowadzającej minimalne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób małży dwuskorupowych,
  - 24) dyrektywy Rady 92/119/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. wprowadzającej ogólne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób zwierząt i szczególne środki odnoszące się do choroby pęcherzykowej świń,
  - 25) decyzji Komisji 2000/428/WE z dnia 4 lipca 2000 r. ustanawiającej procedury diagnostyczne, metody pobierania próbek i kryteria oceny wyników badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia i diagnostyki różnicowej choroby pęcherzykowej świń,
  - 26) dyrektywy Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającej przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniającej dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń,
  - 27) dyrektywy Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiającej przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka,
  - 28) dyrektywy Rady 82/894/EWG z dnia 21 grudnia 1982 r. w sprawie zgłaszania chorób zwierząt we Wspólnocie,

- 18) środek transportu - środek transportu w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego;
  - 19) świadectwo zdrowia - świadectwo weterynaryjne w rozumieniu przepisów o weterynaryjnej kontroli granicznej oraz dokument wydany przez urzędowego lekarza weterynarii poświadczający stan zdrowia zwierzęcia lub zwierząt, stan zdrowotny stada, z którego zwierzęta pochodzą, albo jakość zdrowotną niejadalnego produktu pochodzenia zwierzęcego;
  - 20) zakład drobiu - obiekt budowlany lub jego część, w którym wykonuje się jedną z następujących czynności:
    - a) produkcję jaj wylęgowych przeznaczonych do wylęgu piskląt reprodukcyjnych, prarodzicielskich lub rodzicielskich (zakład hodowli zarodkowej),
    - b) produkcję jaj wylęgowych przeznaczonych do wylęgu piskląt użytkowych (zakład reprodukcyjny),
    - c) odchów drobiu hodowlanego do fazy osiągnięcia dojrzałości płciowej lub rozpoczęcia nieśności (zakład odchowu drobiu),
    - d) inkubację jaj wylęgowych, wyląg oraz dostarczanie piskląt jednodniowych, za które uważa się pisklęta drobiu mające mniej niż 72 godziny życia, jeszcze niekarmione, a w przypadku piskląt kaczki piżmowej (*Cairina moschata*) lub jej krzyżówki, które mogły być karmione (zakład wylęgu drobiu);
  - 21) choroby zakaźne zwierząt - wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze choroby zwierząt, które ze względu na sposób powstawania lub szerzenia się stanowią zagrożenie dla zdrowia zwierząt lub ludzi;
  - 21a) choroby odzwierzęce - choroby zakaźne zwierząt lub zakażenia, które w sposób naturalny mogą być pośrednio lub bezpośrednio przenoszone między zwierzętami a ludźmi;
  - 21b) odzwierzęce czynniki chorobotwórcze - bakterie, wirusy, pasożyty, grzyby lub inne czynniki biologiczne mogące wywoływać choroby odzwierzęce;
  - 21c) oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe - zdolność niektórych gatunków drobnoustrojów do przeżycia, a nawet do wzrostu przy takiej koncentracji czynnika przeciwdrobnoustrojowego, która jest wystarczająca do powstrzymania wzrostu lub zabicia drobnoustrojów tego samego gatunku;
  - 22) zwierzę podejrzane o zakażenie - zwierzę z gatunku wrażliwego, które mogło mieć pośredni lub bezpośredni kontakt z czynnikiem zakaźnym wywołującym chorobę zakaźną zwierząt;
-
- 29) decyzji Komisji 2000/807/WE z dnia 11 grudnia 2000 r. ustanawiającej skodyfikowaną formę i kody zgłaszania chorób zwierząt na mocy dyrektywy Rady 82/894/EWG oraz uchylającej decyzje 84/90/EWG oraz 90/442/EWG,
  - 30) decyzji Komisji 2002/807/WE z dnia 15 października 2002 r. zmieniającej decyzję 2000/807/WE ustanawiającą skodyfikowaną formę i kody zgłaszania chorób zwierząt na mocy dyrektywy Rady 82/894/EWG,
  - 31) dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobieżenia zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność,
  - 32) dyrektywy Rady 72/462/EWG z dnia 12 grudnia 1972 r. w sprawie problemów zdrowotnych i inspekcji weterynaryjnej przed przywozem z państw trzecich bydła, trzody chlewnej i świeżego mięsa.

- 23) zwierzę podejrzane o chorobę - zwierzę z gatunku wrażliwego, u którego występują objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne wskazujące na wystąpienie choroby zakaźnej zwierząt; zwierzę uznaje się za podejrzane o chorobę także w przypadku, gdy wyniki badań diagnostycznych są niejednoznaczne;
- 24) zwierzę chore lub zakażone - zwierzę, u którego za życia lub po śmierci urzędowy lekarz weterynarii stwierdził chorobę zakaźną zwierząt;
- 25) zwierzę z gatunku wrażliwego - zwierzę z danego gatunku, które może zostać zakażone lub może skażać lub zakażać;
- 26) zwłoki zwierzęce - zwierzęta padłe lub zabite w celu innym niż spożycie przez ludzi;
- 27) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt - zgłaszanie, zapobieganie dalszemu szerzeniu się, wykrywanie, kontrola i likwidowanie chorób zakaźnych zwierząt, czyszczenie i odkażanie oraz postępowanie przy ponownym umieszczeniu zwierząt w gospodarstwie;
- 28) ognisko choroby - gospodarstwo lub inne miejsce, w którym przebywają zwierzęta, gdzie urzędowy lekarz weterynarii stwierdził jeden lub więcej przypadków choroby zakaźnej zwierząt;
- 29) obszar zapowietrzony - obszar bezpośrednio wokół ogniska choroby, podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom, nakazom oraz środkom kontroli, podejmowanym przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 30) obszar zagrożony - obszar wokół obszaru zapowietrzonego, podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom, nakazom oraz środkom kontroli, podejmowanym przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 31) obszar buforowy - obszar wokół obszaru zagrożonego, podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom lub nakazom dotyczącym przemieszczania zwierząt;
- 32) (uchylony)
- 33) posiadacz zwierzęcia - osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej władającą zwierzęciem, również tymczasowo;
- 34) kwarantanna - odosobnienie zwierząt w celu ich obserwacji lub badania, które ma na celu wykluczenie możliwości przeniesienia lub rozprzestrzenienia choroby zakaźnej zwierząt;
- 35) stacja kwarantanny - odrębny obiekt budowlany czasowego pobytu zwierząt, w którym prowadzi się kwarantannę;
- 36) region - część terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o powierzchni co najmniej 2000 km², która znajduje się pod nadzorem właściwych organów, obejmującą co najmniej jedną z jednostek administracyjnych wymienionych w załączniku nr 1;
- 37) miejsce gromadzenia zwierząt - punkt zbiorczy i punkt skupu, w których bydło, świnie, owce, kozy i koniowate pochodzące z różnych gospodarstw są grupowane dla sformowania przesyłek zwierząt przeznaczonych do handlu, przy czym w przypadku bydła i świń może to być również gospodarstwo pochodzenia tych zwierząt;

- 38) czynności lecznicze - podawanie, po uprzednim zbadaniu przez lekarza weterynarii, zwierzęciu substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym lub beta-agonistycznym w celu leczenia problemu płodności - włącznie z przerwaniem ciąży, przy czym substancji o działaniu beta-agonistycznym także w celu leczenia trudności z oddychaniem lub wywoływania porodu u koniowatych utrzymywanych w celach innych niż produkcja mięsa oraz wywoływania porodu u krów;
- 39) czynności zootechniczne - podawanie:
- a) zwierzęciu gospodarskiemu lub zwierzęciu dzikiemu utrzymywanemu przez człowieka jak zwierzę gospodarskie - każdej substancji dozwolonej w celu synchronizowania rui oraz przygotowywania dawców i biorców zarodków do implantacji, po zbadaniu zwierzęcia przez lekarza weterynarii i na jego odpowiedzialność,
  - b) zwierzętom akwakultury - każdej substancji dozwolonej w celu zmiany płci, na podstawie recepty lekarza weterynarii i na jego odpowiedzialność.

Art. 3.

1. Do postępowania w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.
2. W zakresie nieuregulowanym ustawą do ubocznych produktów zwierzęcych stosuje się przepisy o odpadach.

Rozdział 2

Wymagania weterynaryjne dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej

Art. 4.

1. Podmiot prowadzący działalność nadzorowaną, z wyłączeniem działalności, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. o, jest obowiązany spełniać wymagania weterynaryjne określone dla danego rodzaju i zakresu prowadzonej działalności nadzorowanej.
2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, w zakresie spełniania wymagań weterynaryjnych jest obowiązany zapewniać wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne, zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, obejmujące w szczególności wymagania dotyczące:
  - 1) stanu zdrowia zwierząt będących przedmiotem działalności nadzorowanej lub wykorzystywanych do jej prowadzenia, w tym odnoszące się do badań potwierdzających ten stan oraz określonych szczepień ochronnych, lub
  - 2) gospodarstw, miejsc gromadzenia zwierząt, innych miejsc przetrzymywania zwierząt oraz stad lub obszarów, z których pochodzą zwierzęta będące przedmiotem działalności nadzorowanej lub wykorzystywane do jej prowadzenia, lub

- 3) sposobu ustalania pochodzenia zwierząt będących przedmiotem działalności nadzorowanej lub zwierząt, z których lub od których pozyskuje się produkty wytwarzane w ramach prowadzenia działalności nadzorowanej, w tym zakres i sposób prowadzenia rejestru zwierząt, lub
  - 4) obiektów budowlanych lub miejsc, w których prowadzi się działalność nadzorowaną, lub osób wykonujących określone czynności w ramach tej działalności oraz zakresu takich czynności, lub
  - 5) niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego wytwarzanych w ramach prowadzonej działalności nadzorowanej, sposobu ich znakowania i pakowania, w tym wymagania dotyczące opakowań, lub
  - 6) świadectw zdrowia lub innych dokumentów, w które zaopatruje się zwierzęta będące przedmiotem działalności nadzorowanej lub niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego wytwarzane przy prowadzeniu tej działalności, lub
  - 7) sposobu i zakresu prowadzenia dokumentacji oraz okresu jej przechowywania, lub
  - 8) środków transportu i warunków transportu zwierząt lub niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, będących przedmiotem działalności nadzorowanej lub wykorzystywanych do jej prowadzenia.
3. Wymagania weterynaryjne dla prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych określają przepisy Unii Europejskiej ustanawiające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.
  4. Za miejsce odpoczynku zwierząt, o którym mowa w art. 1 pkt 1 lit. d, uważa się miejsce, w którym transportowanie zwierząt zostaje przerwane w celu umożliwienia im odpoczynku oraz nakarmienia i napojenia.
  5. Za miejsce przeładunku zwierząt, o którym mowa w art. 1 pkt 1 lit. d, uważa się miejsce, w którym transportowanie zwierząt zostaje przerwane w celu przeładowania ich z jednego środka transportu do innego.

Art. 5.

1. Podjęcie działalności nadzorowanej, o której mowa:
  - 1) w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, l, jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia, w drodze decyzji, spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia danego rodzaju działalności;
  - 2) w art. 1 pkt 1 lit. b, g, i-k, n, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.
2. Powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 1, na wniosek podmiotu zamierzającego prowadzić działalność nadzorowaną, złożony co najmniej na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem działalności.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu;
  - 2) określenie rodzaju i zakresu działalności nadzorowanej, którą wnioskodawca zamierza prowadzić;
  - 3) określenie lokalizacji obiektów budowlanych i miejsc, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, oraz planowanego czasu jej prowadzenia.
4. Powiatowy lekarz weterynarii, po przeprowadzeniu kontroli, wydaje decyzję:
- 1) stwierdzającą spełnianie wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, l, są spełnione;
  - 2) odmawiającą stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, l, nie są spełnione.
5. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 4 pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii:
- 1) stwierdza spełnianie wymagań weterynaryjnych przez poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w ramach tej działalności, jeżeli stwierdzenie takie jest wymagane;
  - 2) nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny:
    - a) podmiotowi lub
    - b) poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności w przypadku, o którym mowa w pkt 1.
6. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio, z tym że w przypadku zgłoszenia dotyczącego działalności nadzorowanej obejmującej utrzymywanie bydła, owiec i kóz z zamiarem ich przeznaczenia do handlu zgłoszenie dodatkowo zawiera wniosek o uznanie:
- 1) stada bydła za urzędowo wolne od gruźlicy, urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy i urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki bydła;
  - 2) gospodarstwa, w którym są utrzymywane owce i kozy, za urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy.
7. W przypadku działalności nadzorowanej obejmującej utrzymywanie bydła, owiec i kóz, z zamiarem ich przeznaczenia do handlu, powiatowy lekarz weterynarii na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 6, po przeprowadzeniu kontroli, wydaje decyzję o:
- 1) uznaniu:
    - a) danego stada bydła za urzędowo wolne od gruźlicy, urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy i urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki bydła,
    - b) gospodarstwa, w którym są utrzymywane owce i kozy, za urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy
  - jeżeli wymagania weterynaryjne dla danego rodzaju uznania są spełnione;

2) odmowie uznania:

- a) danego stada bydła za urzędowo wolne od gruźlicy, urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy i urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła,
- b) gospodarstwa, w którym są utrzymywane owce i kozy, za urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy

- jeżeli wymagania weterynaryjne dla danego rodzaju uznania nie są spełnione.

8. Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-c, są obowiązane zawiadomić powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów oraz załadunku i wyładunku zwierząt o:

1) czasie i miejscu organizowania:

- a) targów, wystaw lub konkursów - co najmniej na 30 dni,
- b) pokazów - co najmniej na 7 dni

- przed planowanym terminem ich zorganizowania;

2) załadunku i wyładunku zwierząt co najmniej na 24 godziny przed planowanym terminem ich załadunku i wyładunku.

9. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zgłoszenia zamiaru prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. b, g oraz i-k, wydaje decyzję o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.

Art. 6.

1. Za zatwierdzone w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej uważa się:

- 1) podmioty, które uzyskały decyzję, określoną w art. 5 ust. 4 pkt 1;
- 2) działalność nadzorowaną prowadzoną przez podmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których jest prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w jej ramach - w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 5 pkt 1.

2. Zatwierdzenia zakładów do prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 4 ust. 3, dokonuje, w drodze decyzji, powiatowy lekarz weterynarii na wniosek podmiotu zamierzającego prowadzić taką działalność.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, przepisy art. 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7.

Podmiot prowadzący działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n oraz w art. 4 ust. 3, informuje, w formie pisemnej, powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem

tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

Art. 8.

1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n lub w art. 4 ust. 3, są naruszone wymagania weterynaryjne określone dla tej działalności, w zależności od zagrożenia zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt, wydaje decyzję:
  - 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie lub
  - 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień, lub
  - 3) zakazującą umieszczania na rynku lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.
2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że prowadzenie działalności polegającej na świadczeniu usług z zakresu medycyny weterynaryjnej stwarza zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne, w drodze decyzji, wstrzymuje działalność i nakazuje niezwłoczne usunięcie uchybień, zawiadamiając o tym właściwą okręgową izbę lekarsko-weterynaryjną.
3. Jeżeli jest wymagane stwierdzenie spełniania wymagań weterynaryjnych przez poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których jest prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w ramach tej działalności, decyzje, o których mowa w ust. 1, dotyczą tylko tych obiektów, miejsc lub osób, w stosunku do których stwierdzono naruszenie wymagań weterynaryjnych.
4. Powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, zawiesza albo cofa uznanie, o którym mowa w art. 5 ust. 7 pkt 1, w przypadku:
  - 1) stwierdzenia, że nie są spełniane wymagania weterynaryjne niezbędne do uzyskania lub zachowania tego uznania, lub
  - 2) zagrożenia epizootycznego lub epidemicznego, w tym uzasadnionego podejrzenia zachorowania przez zwierzę na chorobę zakaźną, której dotyczy uznanie, lub stwierdzenia tego zachorowania.

Art. 9.

1. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, o której mowa w art. 8 ust. 1-3, wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru, o którym mowa w art. 11.
2. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia o wydaniu decyzji zakazującej prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, d-f, h, l oraz w art. 4 ust. 3, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównego Lekarza Weterynarii, który informuje o tym Komisję Europejską oraz pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n.

Art. 10.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania weterynaryjne:

- 1) dla prowadzenia poszczególnych rodzajów działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n, w tym może określić:

- a) przypadki, w których wymaga się stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych przez poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w ramach tej działalności, lub

- b) szczegółowe warunki, po zaistnieniu których wydaje się decyzje określone w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1, w zależności od rodzaju działalności nadzorowanej, lub

- c) warunki ponownego stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych przez dany podmiot, obiekt budowlany, miejsce lub osoby wykonujące określone czynności, w stosunku do których wydano decyzję, o której mowa w art. 9 ust. 1, w zależności od rodzaju działalności nadzorowanej,

- 2) niezbędne do uzyskania i zachowania uznania, o którym mowa w art. 5 ust. 7 pkt 1, warunki i tryb zawieszania i cofania tego uznania oraz ponownego uznania stada lub gospodarstwa, w stosunku do których zawieszono albo cofnięto uznanie, w tym metody badań w tym zakresie

- mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia publicznego, właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności nadzorowanej oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) dodatkowe wymagania, jakie powinien spełniać wniosek o stwierdzenie spełniania wymagań weterynaryjnych lub zgłoszenie zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n oraz w art. 4 ust. 3,

- 2) szczegółowy sposób dokonywania zgłoszenia zamiaru zaprzestania prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n oraz w art. 4 ust. 3

- mając na względzie zapewnienie prawidłowego sprawowania przez powiatowego lekarza weterynarii nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności nadzorowanej.

Art. 11.

1. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n oraz w art. 4 ust. 3, na obszarze jego właściwości.
2. Rejestr zawiera:
  - 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu;
  - 2) weterynaryjny numer identyfikacyjny, jeżeli został nadany;
  - 3) określenie rodzaju i zakresu prowadzonej działalności nadzorowanej;
  - 4) informacje o decyzji, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3 lub ust. 3;
  - 5) datę wpisu i wykreślenia z rejestru.
3. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji, sposób prowadzenia rejestru oraz jego wzór, a także zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w ust. 3, mając na względzie zapewnienie sprawnego wykonywania nadzoru nad podmiotami objętymi tym rejestrem.

Art. 12.

1. Główny Lekarz Weterynarii, na podstawie informacji, o których mowa w art. 11 ust. 3, prowadzi:
  - 1) listy podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, d-f, h, l;
  - 2) listy podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 4 ust. 3, w zakresie określonym w przepisach Unii Europejskiej ustanawiających przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.
2. Główny Lekarz Weterynarii przesyła Komisji Europejskiej listy podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, d-f, h, l oraz w art. 4 ust. 3, oraz informuje Komisję Europejską o każdej zmianie w tym zakresie.

Rozdział 3**Wymagania weterynaryjne dla przywozu zwierząt, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego i ubocznych produktów zwierzęcych****Art. 13.**

1. Dopuszcza się przywóz zwierząt kopytnych, ptaków, zwierząt akwakultury, małąp (Simiae i Prosimiae), pszczoł (Apis mellifera), trzmieli, zającowatych, norek, li-

sów oraz psów, kotów i fretek wyłącznie z tych państw trzecich lub ich części, które znajdują się na listach ogłaszanych przez Komisję Europejską, jeżeli:

- 1) są spełnione wymagania zdrowotne, sanitarne, higieniczne i organizacyjne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym lub epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, obejmujące w szczególności wymagania dotyczące:
    - a) stanu zdrowia przywożonych zwierząt, w tym odnoszące się do badań potwierdzających ten stan oraz określonych szczepień ochronnych, lub
    - b) gospodarstw, innych miejsc przetrzymywania zwierząt oraz stad lub obszarów, z których pochodzą zwierzęta, lub
    - c) okresów przebywania zwierząt lub ich stad w danym państwie lub na określonym obszarze tego państwa, z którego są sprowadzane zwierzęta, lub
    - d) sposobu ustalania pochodzenia zwierząt, w tym zakresu i sposobu prowadzenia ich rejestrów w miejscu pochodzenia, lub
    - e) przeprowadzenia kwarantanny, lub
    - f) sposobu i zakresu prowadzenia dokumentacji oraz okresu jej przechowywania, lub
    - g) środków transportu i warunków transportowania zwierząt- zwane dalej „wymaganiami zdrowotnymi dla zwierząt”, określone przy przywozie danego gatunku zwierząt, uwzględniające ich przeznaczenie;
  - 2) przesyłka zwierząt w rozumieniu przepisów o weterynaryjnej kontroli granicznej jest zaopatrzona w oryginał świadectwa zdrowia;
  - 3) zwierzęta są zidentyfikowane zgodnie z odrębnymi przepisami - w przypadku koniowatych.
2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do zwierząt przeznaczonych wyłącznie na tymczasowe wypasanie lub na cele pociągowe, w pobliżu granicy Rzeczypospolitej Polskiej z państwami trzecimi.
3. Świadectwo zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinno:
- 1) być wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii tego państwa trzeciego, z którego są przywożone zwierzęta;
  - 2) być sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym jest przeprowadzana weterynaryjna kontrola graniczna, oraz państwa członkowskiego Unii Europejskiej miejsca przeznaczenia zwierząt;
  - 3) potwierdzać, że zostały spełnione wymagania zdrowotne dla zwierząt, w tym wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej.
4. Zwierzęta inne niż określone w ust. 1 mogą być przywożone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jako państwa końcowego przeznaczenia, jeżeli na ten przywóz zostało wydane pozwolenie Głównego Lekarza Weterynarii, a przesyłka zwierząt w rozumieniu przepisów o weterynaryjnej kontroli granicznej jest zaopatrzona w oryginał świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii tego państwa trzeciego, z którego są wysyłane zwierzęta.
5. Pozwolenie wydaje się, w drodze decyzji, jeżeli zwierzę:

- 1) pochodzi z gospodarstwa lub obszaru wolnego od chorób zakaźnych zwierząt, właściwych dla danego gatunku;
  - 2) nie stanowi zagrożenia epizootycznego i epidemicznego.
6. Wniosek o wydanie pozwolenia składa się nie później niż na 14 dni przed dniem zamierzonego wwozu przesyłki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Wniosek o wydanie pozwolenia zawiera:
- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu przywożącego zwierzęta;
  - 2) określenie gatunku, rodzaju i liczby przywożonych zwierząt;
  - 3) nazwę państwa nabycia zwierząt;
  - 4) określenie przejścia granicznego i zamierzonego terminu wwozu zwierząt.
8. Do wniosku o wydanie pozwolenia dołącza się dowód opłaty za rozpatrzenie tego wniosku, w wysokości określonej w przepisach o Inspekcji Weterynaryjnej.
9. W pozwoleniu określa się szczegółowe wymagania zdrowotne dla zwierząt będących przedmiotem przesyłki.
10. Świadczenie zdrowia, o którym mowa w ust. 4, powinno:
- 1) być sporządzone co najmniej w języku polskim oraz języku urzędowym państwa trzeciego, z którego są przywożone zwierzęta;
  - 2) potwierdzać, że zostały spełnione wymagania zdrowotne dla zwierząt określone w pozwoleniu wydanym przez Głównego Lekarza Weterynarii, oraz zawierać numer i datę wydania tego pozwolenia.

Art. 14.

1. Dopuszcza się wprowadzenie przywożonego bydła i świń przeznaczonych do chowu lub hodowli do stada po uprzednim stwierdzeniu, w drodze decyzji powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie gospodarstwa, w którym przebywa stado, że nie naruszy to statusu zdrowotnego zwierząt znajdujących się w tym stadzie.
2. Dopuszcza się przemieszczanie przywożonego bydła i świń, jeżeli są spełnione wymagania weterynaryjne dla tych zwierząt niezbędne dla prowadzenia nimi handlu.
3. Po wprowadzeniu do gospodarstwa bydła lub świń pochodzących z państwa trzeciego żadne zwierzę z tego gospodarstwa nie może być zbyte w okresie 30 dni od dnia wprowadzenia tych zwierząt, chyba że przywożone zwierzę było poddane kwarantannie.
4. Przywożone bydło, świnię, owce i kozy przeznaczone do uboju niezwłocznie dostarcza się bezpośrednio do rzeźni i poddaje ubojowi w terminie 5 dni roboczych od dnia ich dostarczenia.
5. Przywożone koniowate przeznaczone do uboju dostarcza się do rzeźni bezpośrednio albo za pośrednictwem miejsca gromadzenia zwierząt i poddaje ubojowi w terminie określonym w przepisach Unii Europejskiej dotyczących warunków zdrowotnych zwierząt i wymagań weterynaryjnych przy przywozie zwierząt koniowatych na ubój.

6. Przywożony drób przeznaczony do uboju dostarcza się bezpośrednio do rzeźni i poddaje ubojowi niezwłocznie, nie później jednak niż przed upływem 72 godzin od jego dostarczenia do rzeźni.
7. Powiatowy lekarz weterynarii może, uwzględniając warunki określone w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w ust. 5, i biorąc pod uwagę warunki zdrowotne zwierząt, wyznaczyć rzeźnię, do której dostarcza się i poddaje ubojowi zwierzęta wymienione w ust. 4 i 5.

Art. 15.

1. Dopuszcza się przywóz niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, jeżeli są spełnione wymagania określone w przepisach o weterynaryjnej kontroli granicznej, a ponadto gdy:

- 1) są spełnione wymagania zdrowotne, sanitarne, higieniczne, techniczne, technologiczne i organizacyjne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym lub epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość tych produktów, obejmujące w szczególności:

- a) wymagania zdrowotne dla zwierząt, z których lub od których są pozyskiwane produkty, lub
- b) wymagania sanitarne dla poszczególnych etapów pozyskiwania, wytwarzania lub przetwarzania tych produktów, lub
- c) wymagania zdrowotne dla tych produktów, lub
- d) wymagania dla osób wykonujących określone czynności w ramach pozyskiwania, wytwarzania lub przetwarzania tych produktów, lub
- e) sposób i zakres przeprowadzania urzędowej kontroli pozyskiwania, wytwarzania lub przetwarzania tych produktów w państwie, z którego są sprowadzane, oraz po ich wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- f) warunki i sposób pakowania, przepakowywania, przechowywania lub magazynowania tych produktów, w tym wymagania dotyczące opakowań, lub
- g) wymagania dla znakowania tych produktów, lub
- h) wymagania dla sposobu i zakresu prowadzenia dokumentacji oraz okresu jej przechowywania, lub
- i) wymagania dla środków transportu i warunków transportowania tych produktów

- zwane dalej „wymaganiami zdrowotnymi dla niejadalnych produktów”, określone dla przywozu danego rodzaju niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego;

- 2) przesyłka produktów w rozumieniu przepisów o weterynaryjnej kontroli granicznej jest zaopatrzona w oryginał świadectwa zdrowia.

2. Świadectwo zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinno:

- 1) być wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii tego państwa trzeciego, z którego są przywożone niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego;

- 2) potwierdzać, że zostały spełnione wymagania zdrowotne dla niejadalnych produktów, w tym wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej;
  - 3) być sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym jest przeprowadzana weterynaryjna kontrola graniczna, oraz państwa członkowskiego Unii Europejskiej miejsca przeznaczenia niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego.
3. Wymagania dla przywozu ubocznych produktów zwierzęcych określają przepisy Unii Europejskiej ustanawiające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Art. 16.

Dopuszcza się wysyłanie przywiezionego materiału biologicznego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli:

- 1) są spełnione wymagania weterynaryjne niezbędne do prowadzenia handlu tym materiałem;
- 2) przesyłka tego materiału jest zaopatrzona w oryginał świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii państwa, z którego przywieziono ten materiał, albo potwierdzoną kopię tego świadectwa, a także w weterynaryjne świadectwo przekroczenia granicy wystawione przez granicznego lekarza weterynarii.

Art. 17.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej na terytorium państwa trzeciego lub jego części może, w drodze rozporządzenia, zakazać przywozu zwierząt lub niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, które mogą przenosić tę chorobę, z całego terytorium tego państwa lub z jego części, mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i ochronę zdrowia zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa niezwłocznie informuje inne państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz Komisję Europejską o wprowadzonym zakazie, podając uzasadnienie jego wprowadzenia.
3. Zakaz obowiązuje do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji w sprawie zakazu przywozu zwierząt lub niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego.

Art. 18.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne, w tym wymagania zdrowotne dla zwierząt i produktów niejadalnych, przy przywozie:
  - a) zwierząt, o których mowa w art. 13 ust. 1, z uwzględnieniem ich gatunku i przeznaczenia,
  - b) niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, z uwzględnieniem rodzaju tych produktów i ich przeznaczenia

- biorąc pod uwagę stan bezpieczeństwa epizootycznego i epidemicznego państwa trzeciego, z którego są one przywożone;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać świadectwa zdrowia, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 oraz art. 15 ust. 1 pkt 2, sposób ich wystawiania oraz wzory tych świadectw, z uwzględnieniem gatunku i przeznaczenia zwierząt oraz rodzaju niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego i ich przeznaczenia, mając na względzie zapewnienie ujednolicenia wzoru tych świadectw z wzorami obowiązującymi w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Rozdział 4

Wymagania weterynaryjne dla handlu zwierzętami, niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego i ubocznymi produktami zwierzęcymi

Art. 19.

1. Dopuszcza się handel zwierzętami, do których stosuje się przepisy o kontroli weterynaryjnej w handlu, z wyłączeniem koniowatych i zwierząt akwakultury, jeżeli są spełnione wymagania określone w tych przepisach i wymagania zdrowotne dla zwierząt określone dla handlu danym gatunkiem zwierząt lub ze względu na ich przeznaczenie, w tym:
  - 1) w przypadku bydła:
    - a) zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii nie później niż na 24 godziny przed wysyłką i podczas tego badania nie wykazywały klinicznych objawów chorób,
    - b) pochodzą z gospodarstw lub obszarów nieobjętych ze względów zdrowotnych ograniczeniami,
    - c) nie są zwierzętami, które powinny być zabite lub poddane ubojowi zgodnie z programami zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, realizowanymi w regionie lub państwie pochodzenia zwierząt,
    - d) urzędowy lekarz weterynarii po zidentyfikowaniu zwierząt i sprawdzeniu dokumentów ich dotyczących stwierdził, że pochodzą one z państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub zostały przywiezione z państwa trzeciego zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w przepisach Unii Europejskiej,
    - e) pochodzą ze stada urzędowo wolnego od gruźlicy, brucelozy i enzootycznej białaczki bydła;
  - 2) w przypadku świń - spełniają wymagania określone w pkt 1 lit. a-d;
  - 3) w przypadku owiec i kóz:
    - a) zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii nie później niż na 24 godziny przed wysyłką i podczas tego badania nie wykazywały klinicznych objawów chorób,
    - b) pochodzą z gospodarstw, które ze względów zdrowotnych nie są objęte ograniczeniami i nie miały kontaktu ze zwierzętami pochodzącymi z gospodarstw objętych takimi ograniczeniami,

- c) nie były objęte środkami związanymi ze zwalczaniem pryszczycy, w tym nie były szczepione przeciwko pryszczycy,
  - d) nie są zwierzętami, które powinny być zabite lub poddane ubojowi zgodnie z programami zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, realizowanymi w regionie lub państwie pochodzenia zwierząt,
  - e) pochodzą z państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub zostały przywiezione z państwa trzeciego zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w przepisach Unii Europejskiej,
  - f) pochodzą z gospodarstwa urzędowo wolnego od brucelozy lub wolnego od brucelozy, z wyłączeniem owiec i kóz przeznaczonych do uboju;
- 4) w przypadku drobiu:
- a) pochodzą z zakładów drobiu zatwierdzonych przez urzędowego lekarza weterynarii, położonych w gospodarstwach lub na obszarach, które ze względów zdrowotnych nie są objęte ograniczeniami,
  - b) zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii przed wysłaniem i podczas tego badania nie wykazywały klinicznych objawów chorób,
  - c) nie są zwierzętami, które powinny być zabite lub poddane ubojowi zgodnie z programami zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, realizowanymi w regionie lub państwie pochodzenia zwierząt,
  - d) przeznaczonego do uboju, pochodzą z gospodarstw, które ze względów zdrowotnych nie są objęte ograniczeniami oraz nie znajdują się w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym wysokiej zjadliwości grypy ptaków lub rzekomym pomorem drobiu.
2. Jeżeli ograniczenia zostały wprowadzone w związku z brucelozą, wścieklizną lub wąglikiem, zwierzęta pochodzące z takiego gospodarstwa mogą być przedmiotem handlu po upływie co najmniej:
- 1) 42 dni od dnia zabicia ostatniego zwierzęcia chorego lub zakażonego, podejrzanego o zakażenie lub o chorobę lub z gatunku wrażliwego na brucelozę z tego gospodarstwa;
  - 2) 30 dni od dnia zabicia ostatniego zwierzęcia chorego lub zakażonego, podejrzanego o zakażenie lub o chorobę lub z gatunku wrażliwego na wściekliznę z tego gospodarstwa;
  - 3) 15 dni od dnia zabicia ostatniego zwierzęcia chorego lub zakażonego, podejrzanego o zakażenie lub o chorobę lub z gatunku wrażliwego na wąglika z tego gospodarstwa.
3. Przepisów ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do drobiu przeznaczonego na wystawy, pokazy i konkursy.

Art. 20.

1. Spełnienie wymagań weterynaryjnych, o których mowa w art. 19, jest potwierdzone w świadectwie zdrowia wystawionym przez urzędowego lekarza weterynarii tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z którego są wysyłane zwierzęta.

2. Świadcstwo zdrowia, w które zaopatruje się zwierzęta w czasie transportowania do miejsca przeznaczenia, powinno być:
  - 1) (uchylony)
  - 2) sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa wysyłającego zwierzęta i państwa ich przeznaczenia.
3. (uchylony)
4. (uchylony)
5. Badanie kliniczne, o którym mowa w art. 19 ust. 1, przeprowadza się w gospodarstwie pochodzenia zwierząt, w miejscu gromadzenia zwierząt lub w pomieszczeniu podmiotu prowadzącego działalność określoną w art. 1 pkt 1 lit. c.

Art. 21.

1. Bydło, świnie, owce i kozy będące przedmiotem handlu od czasu opuszczenia gospodarstwa pochodzenia do czasu przybycia do miejsca przeznaczenia nie powinny mieć kontaktu z innymi zwierzętami parzystokopytnymi o odmiennym statusie zdrowotnym.
2. Urzędowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę bydła i świń przed ich wprowadzeniem do miejsca gromadzenia zwierząt.
3. Jeżeli bydło i świnie będące przedmiotem handlu są przewożone do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej za pośrednictwem miejsca gromadzenia zwierząt znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla tego miejsca wystawia drugie świadectwo zdrowia dla zwierząt, wpisując numer świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pochodzenia zwierząt, i dołącza je do tego świadectwa lub do jego urzędowo potwierdzonej kopii.
4. Świadectwo zdrowia, o którym mowa w ust. 3, wystawione przez powiatowego lekarza weterynarii jest ważne nie dłużej niż 10 dni od dnia przeprowadzenia badania dokonanego w celu wystawienia świadectwa zdrowia przez urzędowego lekarza weterynarii państwa wysyłającego.
5. Bydło i świnie przeznaczone do uboju wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej dostarczone do:
  - 1) rzeźni - powinny być poddane ubojowi niezwłocznie, ale nie później niż przed upływem 72 godzin od dostarczenia do rzeźni;
  - 2) miejsca gromadzenia zwierząt - powinny być poddane ubojowi w rzeźni niezwłocznie, ale nie później niż przed upływem 3 dni roboczych od dnia dostarczenia ich do tego miejsca.
6. Zwierzęta, o których mowa w ust. 5, dostarczone do miejsca gromadzenia zwierząt nie powinny mieć kontaktu ze zwierzętami parzystokopytnymi niespełniającymi wymagań dla handlu takimi zwierzętami do czasu ich dostarczenia do rzeźni.

Art. 22.

1. Dopuszcza się handel niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem produktów akwakultury, jeżeli zostały spełnione wymagania określone w przepisach o kontroli weterynaryjnej w handlu oraz gdy:
  - 1) przy ich wytworzeniu zostały spełnione wymagania weterynaryjne określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, której przedmiotem są te produkty;
  - 2) zostały spełnione wymagania zdrowotne dla produktów niejadalnych określone w handlu danym rodzajem niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego.
2. Spełnienie wymagań weterynaryjnych, o których mowa w ust. 1, jest potwierdzane w świadectwie zdrowia wystawionym przez urzędowego lekarza weterynarii państwa członkowskiego Unii Europejskiej wysyłającego niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego.
3. Świadectwo, w które zaopatruje się niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego w czasie transportowania do miejsca przeznaczenia, powinno być sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa wysyłającego i państwa przeznaczenia produktów.
4. Wymagania dotyczące handlu ubocznymi produktami zwierzęcymi określają przepisy Unii Europejskiej ustanawiające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.
5. Powiatowy lekarz weterynarii w zakresie określonym przepisami, o których mowa w ust. 4, informuje o każdym przypadku wysłania ubocznych produktów zwierzęcych właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej będącego miejscem przeznaczenia przesyłki tych produktów za pomocą elektronicznego systemu wymiany informacji lub w inny uzgodniony sposób.
6. Powiatowy lekarz weterynarii w zakresie określonym przepisami, o których mowa w ust. 4, informuje o każdym przypadku dotarcia przesyłki ubocznych produktów zwierzęcych pochodzących z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej właściwy organ tego państwa za pomocą elektronicznego systemu wymiany informacji lub w inny uzgodniony sposób.

Art. 23.

1. Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla handlu czynnikami chorobotwórczymi, z wyjątkiem immunologicznych produktów leczniczych weterynaryjnych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów Prawa farmaceutycznego, określają przepisy o kontroli weterynaryjnej w handlu.
2. Za czynnik chorobotwórczy, o którym mowa w ust. 1, uważa się zbiór lub kulturę organizmów mogących wywołać u zwierząt choroby zakaźne, a także wszelkie pochodne tego zbioru lub kultury, w tym zmodyfikowane, poprzez które lub za pomocą których mogą być one przenoszone lub przekazywane.

Art. 24.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne, w tym wymagania zdrowotne dla zwierząt i produktów niejadalnych, w handlu:
    - a) zwierzętami, o których mowa w art. 19 ust. 1, z uwzględnieniem ich gatunku i przeznaczenia,
    - b) niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w art. 22 ust. 1, z uwzględnieniem rodzaju produktów- mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej;
  - 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać świadectwa zdrowia zwierząt oraz niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w pkt 1, sposób ich wystawiania, a także wzory tych świadectw, z uwzględnieniem gatunku, przeznaczenia lub pochodzenia zwierząt oraz rodzaju niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego i ich przeznaczenia, mając na względzie zapewnienie ujednolicenia wzoru tych świadectw z wzorami obowiązującymi w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania weterynaryjne w handlu:
- 1) zwierzętami, dla których nie określono wymagań weterynaryjnych w przepisach Unii Europejskiej, z uwzględnieniem ich gatunku i przeznaczenia,
  - 2) niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego, dla których nie określono wymagań weterynaryjnych w przepisach Unii Europejskiej, z uwzględnieniem rodzaju produktów
- mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i obowiązujące w tym zakresie przepisy innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Rozdział 4a

Wymagania weterynaryjne przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym oraz zasady identyfikacji tych zwierząt

Art. 24a.

1. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kontrolę spełniania wymagań weterynaryjnych przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym, które są określone w rozporządzeniu (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym i zmieniającego dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz. Urz. WE L 146 z 13.06.2003), zwanym dalej „rozporządzeniem 998/2003”.
2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu 998/2003 wydaje decyzję o zastosowaniu środków przewidzianych w tym rozporządzeniu oraz nadzoruje jej wykonanie.

Art. 24b.

1. Organy celne przeprowadzają kontrolę, o której mowa w art. 12 lit. a rozporządzenia 998/2003, w wyznaczonych przejściach granicznych.
2. Do przemieszczania w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym, o których mowa w art. 12 lit. b rozporządzenia 998/2003, stosuje się przepisy o wymaganiach weterynaryjnych przy przywozie zwierząt i przepisy o weterynaryjnej kontroli granicznej.
3. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje innym państwom członkowskim Unii Europejskiej oraz Komisji Europejskiej wykaz przejść granicznych, o których mowa w ust. 1, oraz informacje o organach przeprowadzających kontrole określone w art. 12 rozporządzenia 998/2003.
4. Organ celny w przypadku stwierdzenia niespełniania wymagań przy przemieszczaniu z państw trzecich w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym niezwłocznie powiadamia o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia przejścia granicznego.
5. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku, o którym mowa w ust. 4:
  - 1) niezwłocznie udaje się na przejście graniczne;
  - 2) wydaje decyzję o zastosowaniu środków przewidzianych w rozporządzeniu 998/2003 oraz nadzoruje jej wykonanie.
6. Zwierzęta domowe towarzyszące podróżnym w przypadku niespełniania wymagań, o których mowa w ust. 4, do czasu zastosowania środków przewidzianych w rozporządzeniu 998/2003, przetrzymuje się pod dozorem organów celnych.
7. Zarządzający przejściem granicznym, o którym mowa w ust. 1, w przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym, udostępnia nieodpłatnie pomieszczenie przystosowane do przetrzymywania tych zwierząt.
8. W czasie przebywania zwierząt domowych towarzyszących podróżnym w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 7, opiekę nad tymi zwierzętami zapewnia właściciel lub osoba odpowiedzialna za zwierzę.
9. Główny Lekarz Weterynarii podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące wymagań przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym na terytorium Unii Europejskiej oraz przy wprowadzaniu tych zwierząt na jej terytorium.
10. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przejść granicznych, o których mowa w ust. 1, oraz warunki i sposób współpracy organów celnych z powiatowymi lekarzami weterynarii, mając na względzie zapewnienie całodobowej sprawnej kontroli przemieszczanych w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym.

Art. 24c.

1. Koszty działań podjętych w wyniku wydania decyzji, o których mowa w art. 24a ust. 2 oraz art. 24b ust. 5 pkt 2, w tym koszty przetrzymywania zwierząt i opieki nad tymi zwierzętami, ponosi właściciel lub osoba odpowiedzialna za zwierzę.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, który wydał decyzje wymienione w art. 24a ust. 2 oraz art. 24b ust. 5 pkt 2, ustala, w drodze decyzji, wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1.
3. Decyzjom, o których mowa w art. 24a ust. 2 i art. 24b ust. 5 pkt 2, oraz decyzji w sprawie wysokości kosztów nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 24d.

1. Okręgowa rada lekarsko-weterynaryjna prowadzi rejestr lekarzy weterynarii upoważnionych do wydawania paszportu oraz pobierania próbek w celu określenia miana przeciwciał w rozumieniu przepisów rozporządzenia 998/2003.
2. Lekarz weterynarii wpisany do rejestru, o którym mowa w ust. 1, jest upoważniony do wydawania paszportu oraz pobierania próbek w celu określenia miana przeciwciał w rozumieniu przepisów rozporządzenia 998/2003.
3. Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna określi, w drodze uchwały, sposób prowadzenia tego rejestru.
4. Do rejestru wpisuje się wyłącznie lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.
5. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek lekarza weterynarii. Podstawą wpisu jest uchwała okręgowej rady lekarsko-weterynaryjnej.
6. Odmowa wpisu do rejestru następuje w drodze uchwały okręgowej rady lekarsko-weterynaryjnej.
7. Okręgowa rada lekarsko-weterynaryjna skreśla, w drodze uchwały, lekarza weterynarii z rejestru, o którym mowa w ust. 1, w przypadku skreślenia lekarza weterynarii z rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej lub skreślenia zakładu leczniczego dla zwierząt z ewidencji takich zakładów prowadzonej przez tę radę.

Art. 24e.

1. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, za pośrednictwem okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych, zaopatruje lekarzy weterynarii, o których mowa w art. 24d ust. 1, w druki paszportów. Każdy z druków paszportu posiada niepowtarzalny numer.
2. Lekarz weterynarii, o którym mowa w art. 24d ust. 1, wydaje paszport, jeżeli zwierzę zostało oznakowane zgodnie z przepisami rozporządzenia 998/2003.
3. Lekarz weterynarii, o którym mowa w art. 24d ust. 1, wydaje decyzję o odmowie wydania paszportu w przypadku niespełnienia wymagań określonych w przepisach rozporządzenia 998/2003.
4. Od decyzji, o której mowa w ust. 3, przysługuje odwołanie do okręgowej rady lekarsko-weterynaryjnej właściwej dla lekarza weterynarii wydającego paszport.
5. Okręgowa rada lekarsko-weterynaryjna rozpatruje odwołanie od decyzji, o której mowa w ust. 3, oraz wydaje uchwałę w tej sprawie.
6. W zakresie nieuregulowanym ustawą w sprawach wpisu, odmowy wpisu do rejestru i skreślenia z rejestru oraz wydawania paszportów stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 24f.

1. Oznakowanie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 998/2003, przeprowadza:
  - 1) lekarz weterynarii;
  - 2) osoba, która posiada tytuł technika weterynarii, w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.
2. Oznakowania dokonuje się w przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia 998/2003, przez wytatuowanie numeru.

Art. 24g.

1. Lekarz weterynarii pobiera opłatę za wydanie paszportu, o którym mowa w art. 24e ust. 2.
2. Środki z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 1, przeznacza się na pokrycie kosztów:
  - 1) wynagrodzenia lekarza weterynarii za wydanie paszportu, o którym mowa w art. 24e ust. 2;
  - 2) ponoszonych przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną, związanych z drukiem paszportów i ich przekazywaniem okręgowym izbom lekarsko-weterynaryjnym;
  - 3) prowadzenia przez okręgowe rady lekarsko-weterynaryjne rejestru, o którym mowa w art. 24d ust. 1, oraz przekazywania druków paszportów lekarzom weterynarii.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wysokość opłaty za wydanie paszportu, o którym mowa w art. 24e ust. 2,
  - 2) wysokość wynagrodzenia lekarza weterynarii za wydanie paszportu, o którym mowa w art. 24e ust. 2,
  - 3) wysokość kwoty, stanowiącej część opłaty, przeznaczonej na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3- mając na względzie koszty poniesione na prowadzenie rejestru, druk paszportów, ich przekazywanie oraz wydawanie.
4. Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna określi, w drodze uchwały:
  - 1) sposób podziału kwoty, o której mowa w ust. 3 pkt 3, między Krajową Izbą Lekarsko-Weterynaryjną a okręgowymi izbami lekarsko-weterynaryjnymi oraz sposób i częstotliwość przekazywania przez okręgowe izby lekarsko-weterynaryjne do Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej kwoty stanowiącej część opłaty przeznaczonej na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
  - 2) sposób i częstotliwość przekazywania przez lekarzy weterynarii okręgowym izbom lekarsko-weterynaryjnym kwoty stanowiącej różnicę między wysokością opłaty a wynagrodzeniem przysługującym im za wydanie paszportu.

Art. 24h.

Minister właściwy do spraw rolnictwa, z własnej inicjatywy lub na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, może wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem, o którym mowa w art. 18 rozporządzenia 998/2003.

Rozdział 5**Wymagania weterynaryjne dla niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz ubocznych produktów zwierzęcych umieszczanych na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej****Art. 25.**

Dopuszcza się umieszczenie na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w art. 22 ust. 1, jeżeli przy ich wytworzeniu zostały spełnione wymagania weterynaryjne określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, której przedmiotem są te produkty.

Art. 26.

1. Wymagania weterynaryjne dla umieszczania na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ubocznych produktów zwierzęcych określają przepisy Unii Europejskiej ustanawiające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania weterynaryjne dla umieszczania na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ubocznych produktów zwierzęcych oraz ich unieszkodliwiania, a także sposób wykorzystywania tych produktów, w zakresie, w jakim przepisy, o których mowa w ust. 1, przewidują taką możliwość, mając na uwadze ochronę zdrowia zwierząt.
3. Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie informuje Komisję Europejską o wydaniu przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.

Rozdział 6**Wymagania weterynaryjne dla przemieszczania koniowatych****Art. 27.**

1. Koniowate mogą być przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich Unii Europejskiej, jeżeli:
  - 1) są zidentyfikowane zgodnie z odrębnymi przepisami;

- 2) zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii nie później niż na 48 godzin przed załadunkiem i podczas tego badania nie wykazywały klinicznych objawów chorób;
  - 3) nie miały kontaktu z koniowatymi chorymi na chorobę zakaźną zwierząt w okresie 15 dni poprzedzających dzień badania, o którym mowa w pkt 2;
  - 4) pochodzą z gospodarstw, które ze względów zdrowotnych nie są objęte ograniczeniami, o których mowa w ust. 3 i 4;
  - 5) nie są zwierzętami, które powinny być zabite lub poddane ubojowi zgodnie z programami zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, realizowanymi w regionie lub państwie pochodzenia zwierząt;
  - 6) zostały spełnione inne wymagania zdrowotne dla zwierząt określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 pkt 1, przy przemieszczaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej koniowatych z innych państw członkowskich Unii Europejskiej.
2. W przypadku zarejestrowanych koniowatych wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się wyłącznie do koniowatych przeznaczonych do handlu.
3. Jeżeli nie wszystkie znajdujące się w gospodarstwie zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną były zabite lub poddane ubojowi w związku z zastosowaniem środków, o których mowa w ust. 1 pkt 5, koniowate nie mogą opuścić tego gospodarstwa w celu ich przemieszczenia:
- 1) przez co najmniej:
    - a) 6 miesięcy od dnia kontaktu ze zwierzęciem chorym na zarazę stadniczą lub zakażonym tą chorobą - w przypadku koniowatych podejrzanych o zakażenie tą chorobą lub podejrzanych o tę chorobę, z tym że dla ogiera okres ten liczy się do czasu jego wykastrowania,
    - b) 6 miesięcy od dnia, w którym koniowate chore na nosaciznę lub wirusowe zapalenie mózgu i rdzenia kręgowego koni lub zakażone tymi chorobami zostały zabite lub poddane ubojowi,
    - c) 6 miesięcy w przypadku pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej,
    - d) 1 miesiąc w przypadku wścieklizny,
    - e) 15 dni w przypadku węgliką;
  - 2) do dnia, w którym, po zabiciu lub poddaniu ubojowi zwierząt chorych na niedokrwistość zakaźną koni lub zakażonych tą chorobą, pozostałe koniowate wykazały ujemną reakcję na dwa testy Cogginsa wykonane w trzymiesięcznych odstępach.
4. Jeżeli znajdujące się w gospodarstwie zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zostały zabite lub poddane ubojowi w związku z zastosowaniem środków, o których mowa w ust. 1 pkt 5, koniowate nie powinny opuszczać tego gospodarstwa w celu ich przemieszczenia przed upływem 30 dni od dnia, w którym zwierzęta zostały zabite lub poddane ubojowi, a obiekty znajdujące się w gospodarstwie poddane odkażaniu, z tym że w przypadku węgliką okres ten wynosi 15 dni.
5. Główny Lekarz Weterynarii może, w drodze decyzji, pozwolić na przemieszczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej koniowatych, o których mowa w ust. 3 i 4, na zawody sportowe lub wyścigi konne, mimo niezachowania terminów określonych w tych prze-

- pisach, powiadamiając niezwłocznie Komisję Europejską o wydaniu takiego pozwolenia. Do wniosków o wydanie pozwolenia przepisy art. 13 ust. 6-8 stosuje się odpowiednio.
6. Spełnianie wymagań weterynaryjnych, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, jest potwierdzane w świadectwie zdrowia wystawionym przez urzędowego lekarza weterynarii państwa członkowskiego Unii Europejskiej wysyłającego zwierzęta. Do świadectwa zdrowia przepisy art. 20 ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio.
  7. W przypadku zarejestrowanych koniowatych potwierdza się wyłącznie wymagania weterynaryjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5 oraz ust. 3 i 4, w informacji o stanie zdrowia wystawionej przez urzędowego lekarza weterynarii państwa członkowskiego Unii Europejskiej wysyłającego te zwierzęta, dołączonej do dokumentów identyfikacyjnych tych zwierząt. Informacja o stanie zdrowia powinna być sporządzona co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa wysyłającego zwierzęta i państwa ich przeznaczenia oraz jest ważna przez 10 dni od dnia przeprowadzenia badania klinicznego zwierząt dokonanego w celu jej wystawienia.
  8. Spełnienie wymagania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, potwierdza się w szczególności na podstawie oświadczenia posiadacza zwierzęcia.
  9. Koniowate przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich Unii Europejskiej powinny być przemieszczane tak szybko, jak to możliwe.

Art. 28.

1. Główny Lekarz Weterynarii może, w drodze decyzji, pozwolić na przemieszczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej koniowatych, o których mowa w art. 27 ust. 3 i 4, przeznaczonych do uboju, mimo niezachowania terminów określonych w tych przepisach.
2. Wniosek o wydanie pozwolenia zawiera:
  - 1) określenie państwa pochodzenia zwierząt;
  - 2) liczbę zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych;
  - 3) określenie rzeźni, w której zwierzęta zostaną poddane ubojowi.
3. W pozwoleniu Główny Lekarz Weterynarii określa:
  - 1) liczbę zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych;
  - 2) rzeźnię, w której zwierzęta zostaną poddane ubojowi.
4. W przypadku udzielenia pozwolenia:
  - 1) koniowate powinny być oznakowane specjalnymi znakami wskazującymi na ich przeznaczenie do uboju, określonymi w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w art. 14 ust. 5;
  - 2) świadectwo zdrowia zwierząt objętych pozwoleniem powinno zawierać numer i datę wydania pozwolenia;
  - 3) koniowate powinny być dostarczone bezpośrednio do rzeźni i poddane ubojowi w terminie 5 dni od dnia dostarczenia.

5. Po dokonaniu uboju koniowatych, o których mowa w ust. 1, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni, w której je poddano ubojowi, spisuje numery identyfikacyjne tych zwierząt lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych i na wniosek właściwych organów miejsca wysyłki przesyła te numery jako potwierdzenie uboju zwierząt.

Art. 29.

[1. Koniowate mogą być przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są spełnione wymagania, o których mowa w art. 27 ust. 1, 3, 4, 6-8, oraz wymagania zdrowotne dla zwierząt określone przy przemieszczaniu koniowatych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw członkowskich Unii Europejskiej.]

<1. Koniowate mogą być przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są spełnione wymagania, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 oraz ust. 3 i 4.>

2. Powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, pozwolić na przemieszczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej koniowatych, o których mowa w art. 27 ust. 3 i 4, mimo niezachowania terminów określonych w tych przepisach:
  - 1) na zawody sportowe lub wyścigi konne;
  - 2) przeznaczonych do uboju.
3. Wniosek o wydanie pozwolenia zawiera:
  - 1) określenie miejsca pochodzenia zwierząt;
  - 2) liczbę zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych;
  - 3) określenie miejsca i terminu zawodów sportowych lub wyścigów konnych albo określenie rzeźni, w której zwierzęta zostaną poddane ubojowi.
4. W pozwoleniu powiatowy lekarz weterynarii określa:
  - 1) liczbę zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych;
  - 2) rzeźnię, w której zwierzęta zostaną poddane ubojowi - w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.
5. W przypadku udzielenia pozwolenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2:
  - 1) koniowate powinny być oznakowane specjalnymi znakami wskazującymi na ich przeznaczenie do uboju określonymi w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w art. 14 ust. 5;
  - 2) świadectwo zdrowia zwierząt objętych pozwoleniem powinno zawierać numer i datę wydania pozwolenia;
  - 3) koniowate powinny być dostarczone bezpośrednio do rzeźni i poddane ubojowi w terminie 5 dni od dnia ich dostarczenia.
6. Po dokonaniu uboju koniowatych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni, w której poddano je ubojowi, spisuje numery identyfikacyjne tych zwierząt lub numery ich dokumentów identyfikacyjnych.

nowe brzmienie ust. 1 w art. 29 wchodzi w życie z dn. 1.01.2006 r. (Dz.U. 2005 r. Nr 23, poz. 188)

Art. 30.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne, w tym wymagania zdrowotne dla zwierząt, przy przemieszczaniu koniowatych, biorąc pod uwagę ich przeznaczenie oraz mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać świadectwa zdrowia koniowatych, sposób ich wystawiania, a także wzory tych świadectw, z uwzględnieniem gatunku, przeznaczenia lub pochodzenia tych zwierząt, mając na względzie zapewnienie ujednolicenia wzoru tych świadectw z wzorami obowiązującymi w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 3) szczegółowe warunki i sposób sporządzania informacji o stanie zdrowia zarejestrowanych koniowatych oraz wzór tego dokumentu, mając na względzie konieczność zabezpieczenia tego dokumentu przed podrobieniem, przerobieniem lub sfalszowaniem.

Rozdział 7**Wymagania weterynaryjne dla umieszczania na rynku zwierząt akwakultury i produktów akwakultury****Art. 31.**

1. Zwierzęta akwakultury umieszcza się na rynku, jeżeli:

- 1) nie wykazują klinicznych objawów chorób w dniu załadunku;
- 2) nie są zwierzętami, które powinny być zabite zgodnie z programami zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt;
- 3) pochodzą z gospodarstw, które ze względów zdrowotnych nie są objęte ograniczeniami, oraz nie miały kontaktu ze zwierzętami pochodzącymi z gospodarstw, które ze względów zdrowotnych były objęte takimi ograniczeniami.

1a. Żywe ryby i mięczaki oraz produkty akwakultury pochodzące z gospodarstw innych niż gospodarstwa, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4, w których wystąpiła choroba zakaźna ryb i mięczaków podlegająca obowiązkowi zwalczania, z wyłączeniem zakaźnej anemii łososia (ISA), mogą być umieszczone w gospodarstwach, w których ta choroba występuje, pod warunkiem że nie wykazują one objawów klinicznych tej choroby.

1b. Żywe ryby i mięczaki oraz produkty akwakultury, o których mowa w ust. 1a, zaopatruje się w świadectwo zdrowia wystawione przez powiatowego lekarza weterynarii.

2. Produkty akwakultury umieszcza się na rynku, jeżeli zostały pozyskane od zwierząt akwakultury spełniających wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, niewykazujących klinicznych objawów chorób w dniu pozyskania.

Art. 32.

1. W przypadku gdy zwierzęta akwakultury lub produkty akwakultury są umieszczane na rynku w:

- 1) strefie lądowej dla ryb znajdującej się na liście stref zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, lub
- 2) strefie przybrzeżnej dla ryb znajdującej się na liście stref zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, lub
- 3) strefie przybrzeżnej dla mięczaków znajdującej się na liście stref zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, lub
- 4) gospodarstwie położonym w strefie innej niż strefy, o których mowa w pkt 1-3, znajdującym się na liście gospodarstw zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską

- powinny one spełniać wymagania weterynaryjne określone w art. 31, a ponadto powinny pochodzić ze strefy lub gospodarstwa znajdujących się na liście ogłoszonej przez Komisję Europejską.

2. Zwierzęta akwakultury i produkty akwakultury, z wyjątkiem ryb tropikalnych utrzymywanych na stałe w akwariach, pochodzące ze strefy nieznajdującej się na liście stref zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, lub gospodarstwa nieznajdującego się na liście gospodarstw zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, mogą być umieszczane na rynku w strefach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, jeżeli:

- 1) są z gatunków niewrażliwych na choroby zakaźne zwierząt, ze względu na niewystępowanie których zatwierdzono tę strefę lub to gospodarstwo;
- 2) pochodzą z gospodarstwa, w którym nie utrzymuje się ryb z gatunków wrażliwych na choroby, o których mowa w pkt 1;
- 3) pochodzą z gospodarstwa, które nie ma połączenia z ciekami wodnymi, wodami przybrzeżnymi lub ujściami rzek;
- 4) spełniają wymagania weterynaryjne określone w art. 31.

3. Przesyłka zwierząt akwakultury, z wyjątkiem ryb tropikalnych utrzymywanych na stałe w akwariach, i produktów akwakultury powinna być zaopatrzona w świadectwo zdrowia potwierdzające, że:

- 1) pochodzą one ze stref, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub z gospodarstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, oraz spełniają wymagania określone w art. 31 - w przypadkach, o których mowa w ust. 1;
- 2) zostały spełnione wymagania weterynaryjne, o których mowa w ust. 2, w przypadku zwierząt akwakultury i produktów akwakultury pochodzących ze strefy nieznajdującej się na liście stref zatwierdzonych, ogłoszonej przez Komisję Europejską, lub z gospodarstwa nieznajdującego się na liście gospodarstw, ogłoszonej przez Komisję Europejską.

4. (uchylony)

5. Świadectwo zdrowia sporządza się co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa przeznaczenia.

6. (uchylony)

7. Przesyłka zwierząt akwakultury i produktów akwakultury powinna być oznakowana w sposób umożliwiający ustalenie gospodarstwa pochodzenia zwierząt lub produktów będących przedmiotem tej przesyłki.

Art. 33.

1. Za strefę lądową dla ryb uważa się:
  - 1) całkowity obszar zlewni cieków wodnych od ich źródeł do ujścia lub więcej niż jednego obszaru zlewni, na którym ryby są chowane lub hodowane, przetrzymywane lub poławiane, lub
  - 2) część obszaru zlewni od źródeł cieków wodnych do miejsca zlokalizowania naturalnych lub sztucznych barier zapobiegających wędrówce ryb.
2. Za strefę przybrzeżną dla ryb albo mięczaków uważa się:
  - 1) części wybrzeża lub wód morskich, lub ujście o dokładnym rozgraniczeniu geograficznym składające się z jednolitego systemu hydrologicznego lub grupy takich systemów, lub
  - 2) część wybrzeża lub wód morskich, lub ujście usytuowane pomiędzy ujściami dwóch strumieni wodnych, lub
  - 3) część wybrzeża lub wód morskich, lub ujście, gdzie jest położone jedno lub więcej gospodarstw, jeżeli po obu stronach gospodarstwa lub gospodarstw została utworzona strefa buforowa, której obszar jest każdorazowo określany przez Komisję Europejską.

Art. 34.

1. Główny Lekarz Weterynarii opracowuje program umożliwiający uznanie:
  - 1) stref, o których mowa w art. 33, za strefy zatwierdzone przez Komisję Europejską, zwane dalej „strefami zatwierdzonymi”, lub
  - 2) gospodarstw położonych w strefach niezatwierdzonych za gospodarstwa zatwierdzone przez Komisję Europejską, zwane dalej „gospodarstwami zatwierdzonymi”- i umieszczenie ich na listach ogłaszanych przez Komisję Europejską.
2. Główny Lekarz Weterynarii przedstawia program ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa z wnioskiem o przedłożenie tego programu Komisji Europejskiej.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, po przyjęciu programu przez Komisję Europejską, ogłasza ten program, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
4. Zwierzęta akwakultury i produkty akwakultury umieszcza się na rynku w strefach i gospodarstwach objętych programem, o którym mowa w ust. 3, zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w art. 32.

Art. 35.

1. Główny Lekarz Weterynarii występuje do Komisji Europejskiej o uznanie strefy, o której mowa w art. 33, za strefę zatwierdzoną, jeżeli są spełnione wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 40 pkt 4.
2. Do wystąpienia w sprawie uznania strefy, o której mowa w art. 33, za strefę zatwierdzoną dołącza się:
  - 1) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 1;
  - 2) krajowe regulacje prawne określające wymagania weterynaryjne dla stref zatwierdzonych niezbędne do utrzymania ich statusu.
3. W strefie zatwierdzonej obowiązują następujące wymagania weterynaryjne niezbędne do utrzymania jej statusu:
  - 1) ryby lub mięczaki wprowadzane do strefy zatwierdzonej powinny pochodzić z takiej samej strefy albo z gospodarstwa zatwierdzonego położonego w strefie niezatwierdzonej;
  - 2) gospodarstwa podlegają kontrolom stanu zdrowotnego zwierząt;
  - 3) badania laboratoryjne ryb lub mięczaków pobranych podczas kontroli stanu zdrowotnego dają wynik ujemny w zakresie obecności czynników chorobotwórczych wywołujących choroby, na które wrażliwe są ryby lub mięczaki;
  - 4) posiadacze gospodarstw lub osoby umieszczające ryby lub mięczaki na terenie strefy prowadzą dokumentację zawierającą informacje niezbędne do zapewnienia ciągłej obserwacji stanu zdrowia tych zwierząt.

Art. 36.

1. Uznanie gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za gospodarstwo zatwierdzone i umieszczenie go na liście ogłaszanej przez Komisję Europejską następuje, jeżeli są spełnione wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne, zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów akwakultury, obejmujące w szczególności wymagania dotyczące:
  - 1) stanu zdrowia zwierząt akwakultury, w tym odnoszące się do badań potwierdzających ten stan oraz prób pobieranych do tych badań, lub
  - 2) obiektów budowlanych znajdujących się w gospodarstwie, w tym służących do utrzymywania zwierząt akwakultury, oraz ujęć wody, lub
  - 3) sposobu i zakresu prowadzenia dokumentacji, lub
  - 4) kontroli stanu zdrowotnego zwierząt akwakultury lub produktów akwakultury, lub
  - 5) występowania chorób zakaźnych zwierząt, na które są wrażliwe zwierzęta akwakultury.
2. Wniosek o uznanie gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za gospodarstwo zatwierdzone i umieszczenie go na liście ogłaszanej przez Komisję Europejską składa posiadacz gospodarstwa do powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

3. Wniosek zawiera:
  - 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres posiadacza gospodarstwa;
  - 2) określenie lokalizacji gospodarstwa;
  - 3) określenie gatunków zwierząt akwakultury utrzymywanych w gospodarstwie.
4. Jeżeli gospodarstwo spełnia wymagania weterynaryjne niezbędne do uznania go za zatwierdzone i umieszczenia na liście ogłaszanej przez Komisję Europejską, powiatowy lekarz weterynarii przekazuje ten wniosek, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia jego złożenia, Głównemu Lekarzowi Weterynarii, który niezwłocznie występuje do Komisji Europejskiej o uznanie gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za gospodarstwo zatwierdzone i umieszczenie go na liście ogłaszanej przez Komisję.
5. Główny Lekarz Weterynarii do wystąpienia, o którym mowa w ust. 4, dołącza:
  - 1) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań niezbędnych do uznania gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za zatwierdzone;
  - 2) krajowe regulacje prawne określające wymagania weterynaryjne dla gospodarstw zatwierdzonych niezbędne dla utrzymania ich statusu.
6. Jeżeli gospodarstwo nie spełnia wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uznania go za zatwierdzone i umieszczenia na liście ogłaszanej przez Komisję Europejską, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, odmawia przekazania wniosku o uznanie.

Art. 37.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, w przypadku podejrzenia wystąpienia w strefie zatwierdzonej choroby zakaźnej zwierząt, ze względu na niewystępowanie której uznano strefę za zatwierdzoną, w drodze rozporządzenia, zawiesza uznanie tej strefy lub części jej obszaru za zatwierdzone, mając na uwadze ochronę zdrowia zwierząt.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, w przypadku gdy wyniki badań laboratoryjnych potwierdzą wystąpienie w strefie zatwierdzonej choroby, o której mowa w ust. 1, w drodze rozporządzenia, cofa uznanie tej strefy lub części jej obszaru za zatwierdzone, mając na uwadze ochronę zdrowia zwierząt.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, w drodze rozporządzenia, ponownie uznaje strefę lub część jej obszaru, o których mowa w ust. 2, za zatwierdzone, jeżeli ognisko choroby zostanie zlikwidowane i są spełnione wymagania w zakresie ponownego uznania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 40 pkt 7.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa informuje Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej o każdym przypadku zawieszenia, cofnięcia i ponownego uznania strefy lub części jej obszaru za zatwierdzone.

Art. 38.

1. W przypadku podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie położonym w strefie niezatwierdzonej, uznanym za gospodarstwo zatwierdzone, choroby zakaźnej zwierząt, ze względu na niewystępowanie której uznano gospodarstwo za zatwierdzone, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, zawiesza jego uznanie.
2. Jeżeli wyniki badań laboratoryjnych potwierdzą wystąpienie w gospodarstwie położonym w strefie niezatwierdzonej, uznanym za gospodarstwo zatwierdzone, choroby, o której mowa w ust. 1, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, cofa jego uznanie.
3. Powiatowy lekarz weterynarii, na wniosek posiadacza gospodarstwa, w drodze decyzji, ponownie uznaje gospodarstwo, o którym mowa w ust. 2, za zatwierdzone, jeżeli ognisko choroby zostanie zlikwidowane i są spełnione wymagania weterynaryjne niezbędne do takiego uznania.
4. Powiatowy lekarz weterynarii informuje o każdym przypadku zawieszenia, cofnięcia lub ponownego uznania danego gospodarstwa za zatwierdzone Głównego Lekarza Weterynarii, który informację tę przekazuje Komisji Europejskiej i państwom członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 39.

Zwierzęta akwakultury umieszczane na rynku powinny być transportowane w możliwie najkrótszym czasie w warunkach umożliwiających zachowanie ich stanu zdrowotnego.

Art. 40.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne umieszczania na rynku zwierząt akwakultury i produktów akwakultury,
- 2) listę chorób zakaźnych zwierząt akwakultury, w tym listę chorób, ze względu na niewystępowanie których następuje uznanie stref określonych w art. 33 za zatwierdzone i gospodarstw położonych w strefach niezatwierdzonych za zatwierdzone,
- 3) sposób oznakowania, o którym mowa w art. 32 ust. 7,
- 4) wymagania niezbędne do uznania strefy określonej w art. 33 za strefę zatwierdzoną,
- 5) szczegółowe wymagania weterynaryjne niezbędne do uznania gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za zatwierdzone,
- 6) szczegółowe wymagania weterynaryjne niezbędne do utrzymania statusu strefy zatwierdzonej i gospodarstw zatwierdzonych,
- 7) szczegółowe wymagania weterynaryjne zawieszania, cofania i ponownego uznawania gospodarstwa położonego w strefie niezatwierdzonej za zatwierdzone,

- 8) szczegółowe warunki transportowania zwierząt akwakultury umieszczanych na rynku,
  - 9) szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać program, o którym mowa w art. 34 ust. 1
- mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt akwakultury oraz zapewnienie jakości zdrowotnej produktów akwakultury.

Rozdział 8

Zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt

Art. 41.

1. Obowiązkowi zwalczania podlegają choroby zakaźne zwierząt wymienione w załączniku nr 2.
2. Obowiązkowi rejestracji podlegają choroby zakaźne zwierząt wymienione w załączniku nr 3.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w załącznikach nr 2 lub 3 choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi zwalczania albo rejestracji na obszarze całego kraju lub jego części, mając na względzie rozwój sytuacji epizootycznej i epidemicznej, jak również ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz międzynarodowe wymagania sanitarno-weterynaryjne obowiązujące w zakresie obrotu zwierzętami i produktami.

Art. 42.

1. W przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, a w szczególności poronienia u bydła, świń, owiec i kóz, objawów neurologicznych u zwierząt, znacznej liczby nagłych padnięć, zmian o charakterze krost, pęcherzy, nadżerek lub wybroczyn na skórze i błonach śluzowych zwierząt kopytnych oraz zwiększonego śnięcia ryb, skorupiaków lub mięczaków, posiadacz zwierzęcia jest obowiązany do:
  - 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
  - 2) pozostawienia zwierząt w miejscu ich przebywania i niewprowadzania tam innych zwierząt;
  - 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę, lub zwłoki zwierzęce;
  - 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba;

- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej zwierząt i zwłok zwierzęcych do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy ich wykonywaniu;
  - 6) udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.
- 1a. Posiadacz zwierząt gospodarskich natychmiast informuje powiatowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz.
  2. W przypadku powzięcia informacji wskazujących na możliwość wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt przez podmioty prowadzące działalność w zakresie:
    - 1) pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania lub obrotu niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego oraz działalność nadzorowaną w zakresie określonym w art. 4 ust. 3,
    - 2) produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego- przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.
  3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy również osób mających kontakt ze zwierzętami w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych lub zawodowych, przy czym lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w ust. 1 i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej.
  4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) niezwłocznie informuje organ Inspekcji Weterynaryjnej o otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
  5. Podmiot świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej niezwłocznie informuje organ Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podejrzewa wystąpienie choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania.
  6. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub ust. 2-5, podejmuje niezwłocznie czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, a w szczególności:
    - 1) nakazuje posiadaczowi zwierząt sporządzenie i aktualizację spisu wszystkich zwierząt lub zwłok zwierzęcych;
    - 1a) ustala stan ilościowy produktów, w szczególności mięsa, mleka oraz środków żywienia zwierząt, ściółki i nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba, w zależności od choroby zakaźnej zwierząt;
    - 2) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
    - 3) przeprowadza badanie kliniczne zwierząt;
    - 4) pobiera i wysyła próbki do badań laboratoryjnych.
  7. Dochodzenie epizootyczne, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, obejmuje co najmniej ustalenie:

- 1) okresu, w którym choroba zakaźna zwierząt mogła rozwijać się w gospodarstwie przed podejrzeniem lub stwierdzeniem jej wystąpienia u zwierząt z gatunku wrażliwego;
  - 2) miejsca pochodzenia źródła choroby zakaźnej zwierząt wraz z ustaleniem innych gospodarstw, w których zwierzęta z gatunku wrażliwego mogły zostać zakażone;
  - 3) dróg przemieszczania się ludzi, zwierząt i przedmiotów, które mogły być przyczyną szerzenia się choroby zakaźnej zwierząt, do lub z gospodarstwa - w okresie, o którym mowa w pkt 1.
8. Powiatowy lekarz weterynarii natychmiast informuje wojewódzkiego lekarza weterynarii, w tym w formie elektronicznej, o podejrzeniu lub wystąpieniu choroby zakaźnej zwierząt wymienionej w pkt 1-15 załącznika nr 2 oraz o czynnościach podjętych w celu wykrycia lub wykluczenia tej choroby.
  9. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje natychmiast Głównemu Lekarzowi Weterynarii, w tym w formie elektronicznej, informacje o podejrzeniu lub wystąpieniu choroby zakaźnej zwierząt wymienionej w pkt 1-15 załącznika nr 2 oraz o czynnościach podjętych w celu wykrycia lub wykluczenia tej choroby.
  10. W przypadku uzasadnionego podejrzenia choroby zakaźnej zwierząt lub jej stwierdzenia powiatowy lekarz weterynarii stosuje środki przewidziane dla zwalczania danej choroby.
  11. Powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może na czas określony wyznaczyć, wokół gospodarstwa, w którym przebywają zwierzęta i co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia jednego lub więcej przypadków choroby zakaźnej zwierząt, obszar, na którym przez ten czas może stosować środki przewidziane dla zwalczania danej choroby.

Art. 43.

1. Zakazuje się wykonywania szczepień przeciwko:
  - 1) chorobom zakaźnym zwierząt wymienionym w załączniku nr 4;
  - 2) zakaźnej martwicy układu krwiotocznego ryb łososiowatych (IHN), zakaźnej anemii łososi (ISA), wirusowej posocznicy krwotocznej (VHS) - w strefach zatwierdzonych i w gospodarstwach zatwierdzonych oraz w strefach i gospodarstwach objętych programem, o którym mowa w art. 34 ust. 1.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy stosowania szczepionek przeciwko pryszczycy w innym celu niż wytworzenie aktywnej odporności u zwierząt z gatunków wrażliwych, szczególnie do celów badań laboratoryjnych, naukowych lub badania szczepionek, które można wykonywać po uprzednim powiadomieniu Głównego Lekarza Weterynarii.
3. Dopuszcza się przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt wykonywanie szczepień przeciwko chorobom zakaźnym zwierząt wymienionym w załączniku nr 4 oraz przeciwko zakaźnej anemii łososia (ISA) po powiadomieniu Komisji Europejskiej lub za jej zgodą.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w załączniku nr 4 choroby zakaźne zwierząt, przeciwko

którym nie wykonuje się szczepień, mając na względzie ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 44.

1. W celu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, może:
  - 1) nakazać odosobnienie, strzeżenie lub obserwację zwierząt chorych lub zakażonych albo podejrzanych o zakażenie lub o chorobę;
  - 2) wyznaczyć określone miejsce jako ognisko choroby;
  - 3) zakazać wydawania świadectw zdrowia, dokumentów handlowych lub przewozowych;
  - 4) nakazać zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę albo zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt;
  - 5) nakazać oczyszczenie i odkażenie miejsc oraz środków transportu, a także odkażenie, zniszczenie lub usunięcie w sposób wykluczający niebezpieczeństwo szerzenia się choroby zakaźnej zwierząt środków żywienia zwierząt, ściółki, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu, oraz przedmiotów, z którymi miały kontakt zwierzęta chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub o chorobę;
  - 6) zakazać osobom, które były lub mogły być w kontakcie ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę, czasowego opuszczania ogniska choroby;
  - 7) nakazać odkażanie rzeczy osób, które miały lub mogły mieć kontakt ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę;
  - 8) zakazać karmienia zwierząt określonymi środkami żywienia zwierząt lub pojenia z określonych zbiorników i ujęć wody;
  - 9) zakazać w ognisku choroby wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania zwierząt lub sprowadzania i wywożenia produktów, zwłok zwierzęcych i środków żywienia zwierząt;
- 10) nakazać:
  - a) badanie kliniczne zwierząt z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych,
  - b) przeprowadzenie sekcji zwłok zwierzęcych z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych,
  - c) wykonywanie określonych zabiegów na zwierzętach, w tym przeprowadzanie szczepień;
- 11) zakazać używania zwierząt w celu rozmnażania;
- 12) określać sposób postępowania ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę, zwłokami zwierzęcymi, produktami oraz środkami żywienia zwierząt zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie;

- 13) nakazać podmiotom zajmującym się ubojem zwierząt przeprowadzenie uboju z określeniem jego warunków;
  - 14) nakazać podmiotom zajmującym się przewozem zwierząt lub zwłok zwierzęcych przewiezienie ich do wskazanych miejsc;
  - 15) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów zastosowanie określonej technologii;
  - 16) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb podjęcie czynności prowadzących do ograniczenia lub wyeliminowania czynnika chorobotwórczego.
2. Decyzjom, o których mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do wydawania świadectw zdrowia w przypadku żywych ryb i mięczaków oraz produktów akwakultury, o których mowa w art. 31 ust. 1a.

Art. 45.

1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może:
- 1) określić obszar, na którym występuje choroba zakaźna lub zagrożenie wystąpienia choroby zakaźnej, jako obszar zapowietrzony lub zagrożony oraz sposób oznakowania tych obszarów;
  - 2) wprowadzić czasowe ograniczenia w przemieszczaniu się osób lub pojazdów;
  - 3) czasowo zakazać organizowania:
    - a) widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazać czasowe zawieszenie określonej działalności,
    - b) targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych;
  - 4) ograniczyć przemieszczanie lub obrót albo zakazać przemieszczania lub obrotu zwierzętami niektórych gatunków, zwłokami zwierzęcymi, produktami, surowcami i produktami rolnymi oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej zwierząt;
  - 5) nakazać zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii;
  - 6) nakazać przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach, w tym szczepień;
  - 7) nakazać oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, środków żywienia zwierząt, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu;
  - 8) nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze;
  - 9) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów zastosowanie określonej technologii.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć obszaru tylko jednego powiatu.
3. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.
4. Powiatowy lekarz weterynarii uchyla wydane rozporządzenie niezwłocznie po ustaniu zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania lub jej likwidacji.

Art. 46.

1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i potrzeby zarządzenia środków, o których mowa w art. 45 ust. 1, na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu właściwy powiatowy lekarz weterynarii informuje o tym natychmiast właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:
  - 1) określenie choroby zakaźnej zwierząt;
  - 2) określenie obszaru zagrożonego wystąpieniem lub obszaru występowania choroby zakaźnej zwierząt;
  - 3) uzasadnienie podjęcia środków.
3. Wojewoda w przypadku, o którym mowa w ust. 1, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia:
  - 1) określa obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, jako obszar zapowietrzony i zagrożony oraz sposób oznakowania tych obszarów lub
  - 2) wprowadza czasowe ograniczenia w przemieszczaniu się osób lub pojazdów, lub
  - 3) czasowo zakazuje organizowania:
    - a) widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazuje czasowe zawieszenie określonej działalności, lub
    - b) targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych, lub
  - 4) ogranicza przemieszczanie lub obrót albo zakazuje przemieszczania lub obrotu zwierzętami niektórych gatunków, zwłokami zwierzęcymi, produktami, surowcami i produktami rolnymi oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej zwierząt, lub
  - 5) nakazuje zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii, lub
  - 6) nakazuje przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach, w tym szczepień, lub
  - 7) nakazuje oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, środków żywienia zwierząt, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu, lub
  - 8) nakazuje odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, lub

- 9) nakazuje podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów zastosowanie określonej technologii.
4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.
5. Wojewoda uchyla wydane rozporządzenie na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Art. 47.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, może, w drodze rozporządzenia, zarządzić środki określone w art. 46 ust. 3, wprowadzić podział kraju na strefy objęte ograniczeniami i wolne od choroby, a ponadto może nakazać przeprowadzenie powszechnych badań, leczenia i innych zabiegów na zwierzętach z gatunków wrażliwych, mając na względzie zapobieżenie niekontrolowanemu szerzeniu się choroby zakaźnej zwierząt.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki wprowadzania czasowych zakazów opuszczania ogniska choroby oraz czasowych ograniczeń w ruchu osobowym lub pojazdów, mając na względzie zapobieżenie niekontrolowanemu szerzeniu się chorób zakaźnych zwierząt oraz zminimalizowanie uciążliwości wprowadzonych ograniczeń.

Art. 48.

1. Jeżeli określony obszar zapowietrzony lub zagrożony wykracza poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, wojewódzki lekarz weterynarii informuje o tym Głównego Lekarza Weterynarii, który informację tę przekazuje właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw trzecich w celu podjęcia współpracy w zakresie zwalczania choroby zakaźnej zwierząt.
2. W przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania w państwie trzecim graniczącym z Rzeczpospolitą Polską i możliwości jej przeniesienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy miejscowo organ Inspekcji Weterynaryjnej lub wojewoda, po uzgodnieniu z Głównym Lekarzem Weterynarii, podejmuje działania, w tym wydaje decyzje lub rozporządzenia - akty prawa miejscowego, przewidziane odpowiednio w art. 44, 45 i 46 ust. 3.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w drodze rozporządzenia, zakazać wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów lub przedmiotów, które mogą przenosić tę chorobę, z całego terytorium tego państwa lub jego części, mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa o wprowadzonym zakazie niezwłocznie informuje inne państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz Komisję Europejską, podając uzasadnienie jego wprowadzenia.

5. Zakaz obowiązuje do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji w sprawie zakazu handlu zwierzętami lub produktami, które mogą przenosić tę chorobę.
6. Jeżeli Główny Lekarz Weterynarii ustali, że w okresie między prawdopodobnym wprowadzeniem czynnika zakaźnego wywołującego chorobę zakaźną zwierząt do gospodarstwa a zastosowaniem ograniczeń, nakazów lub zakazów, o których mowa w art. 44-47, doszło do przemieszczenia zwierząt lub produktów z obszarów objętych tymi ograniczeniami, nakazami lub zakazami, informuje o tym państwa członkowskie Unii Europejskiej i Komisję Europejską.

Art. 49.

1. Za bydło, świnie, owce, kozy, konie, kury (*Gallus domesticus*), kaczki (*Anas platyrhynchos*, *Cairina moschata*), gęsi (*Anser anser*, *Anser Cygnoides*) i indyki (*Meleagris gallopavo*) zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.
2. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia.
3. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) z listy prowadzonej przez powiatowego lekarza weterynarii.
4. W przypadku zwierzęcia poddanego ubojowi, którego mięso jest zdatne do spożycia przez ludzi, odszkodowanie pomniejsza się o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i ubocznych produktów zwierzęcych pozyskanych od tego zwierzęcia.
5. Odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.
6. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 5, przysługuje w wysokości wartości rynkowej zniszczonych produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt oraz sprzętu, określonej na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) z listy prowadzonej przez powiatowego lekarza weterynarii.
7. Odszkodowania, o których mowa w ust. 1 i 5, nie przysługują:
  - 1) jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt lub obowiązków określonych w art. 42 ust. 1 pkt 1 lub w art. 43 ust. 1, lub obowiązków nałożonych na podstawie art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 3 oraz art. 47 ust. 1;
  - 2) jeżeli posiadacz wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę;

- a) o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę,
  - b) nieoznakowane lub bez paszportu zwierzęcia, jeżeli są one wymagane przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
  - c) z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie;
- 3) za zwierzęta, o których mowa w ust. 1, oraz produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt i sprzęt, o których mowa w ust. 5:
- a) stanowiące własność podmiotów prowadzących działalność w zakresie:
    - określonym w art. 1 pkt 1 lit. a-c lub art. 4 ust. 3,
    - obrotu produktami lub środkami żywienia zwierząt,
    - uboju zwierząt lub produkcji mięsa w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego,
  - b) przywiezione lub umieszczone na rynku z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie.
8. Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.
9. Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej, wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, może przyznać nagrodę ze środków budżetu państwa.
10. Wyplacone odszkodowania, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zajęciu na pokrycie należności publicznych, jeżeli zostaną wykorzystane na odtworzenie wcześniej posiadanego stanu zwierząt.
11. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z zabiciem lub ubojem zwierząt, transportowaniem zwierząt lub zwłok zwierzęcych albo unieszkodliwieniem zwłok zwierzęcych, wykonując nakazy, o których mowa w ust. 1 i 5, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot faktycznie poniesionych wydatków.
12. Powiatowy lekarz weterynarii powołuje i odwołuje rzeczoznawców, o których mowa w ust. 3 i 6.
13. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) tryb powoływania i odwoływania rzeczoznawców,
  - 2) ich kwalifikacje,
  - 3) wysokość wynagrodzenia przysługującego rzeczoznawcom,
  - 4) szczegółowy tryb i sposób szacowania zwierząt oraz zniszczonych z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt oraz sprzętu
- mając na względzie zapewnienie rzetelnego ich szacowania.

Art. 50.

1. Posiadaczowi zwierzęcia, który dopełnił obowiązku zgłoszenia zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1, przysługuje ze środków budżetu państwa zapomoga za zwierzę, które padło, zanim organ Inspekcji Weterynaryjnej otrzymał informację o zgłoszeniu, jeżeli stwierdził, że zwierzę padło z powodu zachorowania na chorobę zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania.
2. Wysokość zapomogi stanowi 2/3 wartości rynkowej zwierzęcia określonej zgodnie z art. 49.
3. Do ustalania zapomogi, w tym do szacowania zwierząt, stosuje się odpowiednio przepisy art. 49.

Art. 51.

1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania informacji dotyczących występowania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i obowiązkowi rejestracji, a także podlegających obowiązkowi monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.
2. Podmioty świadczące usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej oraz zakłady higieny weterynaryjnej i inne laboratoria w rozumieniu przepisów o Inspekcji Weterynaryjnej przekazują powiatowemu lekarzowi weterynarii:
  - 1) informację o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej notyfikacji w Unii Europejskiej - niezwłocznie po powzięciu takiego podejrzenia;
  - 2) comiesięczne informacje o:
    - a) chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji,
    - b) chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania,
    - c) wynikach monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.
3. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi księgi zawierające informacje o:
  - 1) chorobach zakaźnych zwierząt podlegających:
    - a) notyfikacji w Unii Europejskiej,
    - b) obowiązkowi zwalczania,
    - c) obowiązkowi rejestracji;
  - 2) chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania;
  - 3) wynikach monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.
4. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii:
  - 1) informację o powzięciu podejrzenia lub o stwierdzeniu choroby zakaźnej zwierząt podlegającej:
    - a) obowiązkowi zwalczania lub

- b) notyfikacji w Unii Europejskiej
  - niezwłocznie po powzięciu tego podejrzenia lub stwierdzeniu choroby;
- 2) informację o:
- a) wygaszaniu ogniska chorób, o których mowa w pkt 1,
  - b) wygaszeniu ogniska chorób, o których mowa w pkt 1 lit. b - niezwłocznie po jego dokonaniu;
- 3) comiesięczną informację o:
- a) chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji,
  - b) chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania,
  - c) wynikach monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.
5. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje niezwłocznie:
- 1) sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii informacje o:
- a) podejrzeniu lub stwierdzeniu wystąpienia:
    - choroby wymienionej w pkt 1-15 załącznika nr 2,
    - choroby odzwierzęcej lub odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego podlegających obowiązkowi monitorowania,
  - b) wystąpieniu choroby zakaźnej zwierząt podlegającej notyfikacji w Unii Europejskiej,
  - c) wygaszaniu ogniska chorób, o których mowa w lit. a i b;
- 2) państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu informację o wystąpieniu choroby odzwierzęcej lub odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego podlegających obowiązkowi monitorowania.
6. Wojewódzcy lekarze weterynarii przekazują informacje, o których mowa w ust. 4, Głównemu Lekarzowi Weterynarii, który:
- 1) przechowuje, analizuje i opracowuje otrzymane informacje;
- 2) informuje, wykonując postanowienia umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, właściwe organizacje międzynarodowe o występowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania;
- 3) powiadamia Komisję Europejską oraz inne państwa członkowskie Unii Europejskiej o:
- a) chorobach zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej oraz o wygaszaniu ognisk tych chorób,
  - b) wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych,
  - c) wynikach monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.
7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) wykaz chorób zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej,

2) zakres, sposób i terminy przekazywania przez powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, a także podmioty, o których mowa w ust. 2, informacji o chorobach wymienionych w wykazie, o którym mowa w ust. 1 w pkt 1,

3) zakres, sposób i terminy dokonywania przez Głównego Lekarza Weterynarii powiadomienia, o którym mowa w ust. 6 pkt 3 lit. a

- mając na względzie potrzebę ujednoczenia sposobu powiadamiania o występowaniu tych chorób w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres, sposób i terminy przekazywania przez powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, a także podmioty, o których mowa w ust. 2, informacji o:

a) występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania,

b) występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji,

c) wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe,

2) wzory ksiąg, o których mowa w ust. 3,

3) zakres, sposób i terminy dokonywania przez Głównego Lekarza Weterynarii powiadomienia, o którym mowa w ust. 6 pkt 3 lit. b i c

- mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu przechowywania i przekazywania informacji oraz powiadamiania Komisji Europejskiej.

Art. 52.

1. Obowiązkowi monitorowania podlegają choroby odzwierzęce oraz odzwierzęce czynniki chorobotwórcze, których wykaz jest określony w załączniku nr 5.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w załączniku nr 5 choroby odzwierzęce i odzwierzęce czynniki chorobotwórcze podlegające obowiązkowi monitorowania, mając na uwadze tendencje epizootyczne i epidemiczne wśród zwierząt i ludzi, obecność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych w środkach żywienia zwierząt lub żywności oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

3. Obowiązek monitorowania obejmuje zbieranie, przechowywanie, analizowanie i rozpowszechnianie danych dotyczących chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

4. W zakresie realizacji obowiązku monitorowania:

1) Główny Lekarz Weterynarii i Główny Inspektor Sanitarny zapewniają:

a) że wyniki monitorowania są zbierane, przechowywane, analizowane oraz niezwłocznie udostępniane do publicznej wiadomości,

- b) że monitorowanie obejmuje wszystkie etapy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego,
  - c) stałą współpracę polegającą na wymianie informacji i szczegółowych danych dotyczących występowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- 2) Główny Inspektor Sanitarny prowadzi badania epidemiologiczne ognisk chorób odzwierzęcych przenoszonych przez żywność;
  - 3) Główny Lekarz Weterynarii współpracuje z Komisją Europejską.
5. Za ognisko, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, uważa się wystąpienie:
- 1) w określonych warunkach co najmniej 2 przypadków zachorowań ludzi na chorobę odzwierzęcą przenoszoną przez żywność lub zakażeń ludzi czynnikiem chorobotwórczym wywołującym tę chorobę lub
  - 2) sytuacji, w której obserwowana liczba przypadków zachorowań na tę chorobę przekracza liczbę spodziewaną i zachorowania te są powiązane z jednym źródłem pokarmu lub istnieje prawdopodobieństwo takiego powiązania.
6. Minister właściwy do spraw rolnictwa informuje Komisję Europejską o organie właściwym do współpracy z Komisją Europejską w zakresie obowiązku monitorowania.

Art. 52a.

- 1. Główny Lekarz Weterynarii w porozumieniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym może opracować projekt programu monitorowania lub skoordynowanego programu monitorowania obejmującego jedną lub wiele chorób odzwierzęcych lub odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania.
- 2. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia w szczególności:
  - 1) w przypadku programu monitorowania:
    - a) określenie populacji (gatunków) zwierząt lub etapów produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego,
    - b) charakter i rodzaj danych, które mają być zebrane w ramach programu monitorowania,
    - c) definicje przypadków,
    - d) rodzaje próbek oraz zasady ich pobierania i przekazywania do badań,
    - e) metody prowadzenia badań laboratoryjnych,
    - f) zakres, sposób i terminy przekazywania informacji pomiędzy organami Inspekcji Weterynaryjnej oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
  - 2) w przypadku skoordynowanego programu monitorowania:
    - a) cel programu,
    - b) okres obowiązywania programu,
    - c) obszar geograficzny lub region objęty programem,
    - d) choroby odzwierzęce i odzwierzęce czynniki chorobotwórcze objęte monitorowaniem,

- e) rodzaje próbek i wymagania, jakie powinny spełniać te próbki,
  - f) minimalną liczbę pobieranych próbek,
  - g) metody prowadzenia badań laboratoryjnych,
  - h) organy właściwe do realizacji programu i ich zadania,
  - i) źródła finansowania realizacji programu,
  - j) szacunkowe koszty realizacji programu i sposób ich pokrycia,
  - k) sposób i termin przedstawienia sprawozdania z realizacji programu.
3. Główny Lekarz Weterynarii i Główny Inspektor Sanitarny po ustanowieniu przez Komisję Europejską programu monitorowania lub skoordynowanego programu monitorowania zapewniają jego realizację.
4. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Komisji Europejskiej informacje o wynikach realizacji programu, o którym mowa w ust. 3.

Art. 52b.

1. Główny Lekarz Weterynarii w porozumieniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym prowadzi monitorowanie oporności odzwierzęcych czynników chorobotwórczych na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz wydaje instrukcję tego monitorowania obejmującą następujące dane:
- 1) gatunki zwierząt objęte monitorowaniem;
  - 2) rodzaje bakterii lub ich szczepy objęte monitorowaniem;
  - 3) strategię pobierania próbek stosowaną w ramach monitorowania;
  - 4) środki przeciwdrobnoustrojowe objęte monitorowaniem;
  - 5) metodologię laboratoryjną stosowaną do:
    - a) wykrywania oporności odzwierzęcych czynników chorobotwórczych na środki przeciwdrobnoustrojowe,
    - b) identyfikacji izolatów drobnoustrojów;
  - 6) metody stosowane do zbierania danych.
2. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Komisji Europejskiej informacje dotyczące reprezentatywnej liczby izolatów, w szczególności *Salmonella* spp., *Campylobacter jejuni* i *Campylobacter coli* pochodzących od bydła, świń i drobiu oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, wytworzonych z tych gatunków zwierząt, a także dane zawarte w instrukcji, o której mowa w ust. 1.

Art. 52c.

1. Podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji:
- 1) produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego oraz pasz w rozumieniu przepisów o środkach żywienia zwierząt przekazują próbki do badań laboratoryjnych w kierunku chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania oraz przechowują wyniki tych badań przez 2 lata;

- 2) produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego przechowywują, w celu udostępnienia do badań laboratoryjnych, produkty pochodzenia zwierzęcego lub próbki tych produktów, które mogły wywołać lub które podejrzuje się, że wywołały choroby odzwierzęce przenoszone przez żywność.
2. Laboratoria wykonujące badania w kierunku chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania przechowują izolaty odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i przekazują je zakładom higieny weterynaryjnej, o których mowa w art. 23 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287, Nr 91, poz. 877 i Nr 273, poz. 2703).
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje próbek i częstotliwość ich przekazywania do badań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy przekazywania izolatów odzwierzęcych czynników chorobotwórczych zakładom, o których mowa w ust. 2, mając na względzie zapewnienie reprezentatywności wyników przeprowadzanych badań oraz prawidłową realizację monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych.

Art. 53.

1. Posiadacz zwierząt gospodarskich jest obowiązany do prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt.
2. Lekarze weterynarii są obowiązani do prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych.
3. Lekarz weterynarii leczący zwierzęta dokonuje wpisów w ewidencji leczenia zwierząt.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt i dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej oraz wzory tej ewidencji i dokumentacji, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej, a także możliwość ustalenia przebiegu leczenia zwierzęcia i zastosowanych u zwierzęcia produktów leczniczych.

Art. 54.

1. Powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i Główny Lekarz Weterynarii, w zakresie swojej właściwości, przygotowują i aktualizują plany gotowości zwalczania poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt.
2. Plany gotowości zawierają w szczególności:
  - 1) wykaz aktów prawnych dotyczących zwalczania choroby zakaźnej zwierząt;
  - 2) opis choroby zakaźnej zwierząt;
  - 3) określenie sposobu i źródeł finansowania zwalczania choroby zakaźnej zwierząt;

- 4) określenie struktury i organizacji zespołów kryzysowych powiatowego lekarza weterynarii, wojewódzkiego lekarza weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii;
  - 5) określenie zadań dotyczących zwalczania choroby zakaźnej zwierząt oraz organów, jednostek organizacyjnych i innych podmiotów odpowiedzialnych za realizację tych zadań;
  - 6) plany szkoleń pracowników Inspekcji Weterynaryjnej oraz innych jednostek i podmiotów, o których mowa w pkt 5;
  - 7) opis sposobu i zakresu opracowania oraz przekazywania informacji.
3. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, podmioty prowadzące działalność w zakresie pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania lub obrotu niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego, ubocznymi produktami zwierzęcymi, produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego oraz podmioty dysponujące środkami materiałowymi i technicznymi, których udział jest niezbędny przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, współpracują z organami Inspekcji Weterynaryjnej przy opracowaniu i realizacji planów gotowości.
  4. Realizacja zadań wynikających z planów gotowości przez podmioty wymienione w ust. 3 jest finansowana ze środków budżetu państwa.
  5. Działania w zakresie sporządzania, aktualizacji i realizacji planów gotowości powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i Główny Lekarz Weterynarii wykonują odpowiednio przy pomocy powiatowego, wojewódzkiego i krajowego zespołu kryzysowego.
  6. W skład zespołów kryzysowych wchodzi pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz przedstawiciele organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów, których udział jest niezbędny w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
  7. Przedstawiciele, o których mowa w ust. 6, są wyznaczani przez organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz podmioty, których udział jest niezbędny w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na wniosek odpowiednio powiatowego lekarza weterynarii, wojewódzkiego lekarza weterynarii lub Głównego Lekarza Weterynarii.
  8. Obsługę merytoryczną, organizacyjno-prawną i techniczną zespołów, o których mowa w ust. 6, zapewnia odpowiednio powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i Główny Lekarz Weterynarii.
  9. Główny Lekarz Weterynarii przedstawia do zatwierdzenia Komisji Europejskiej krajowe plany gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz niezwłocznie informuje Komisję Europejską o zmianach dokonanych w zatwierdzonych planach.
  10. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres i warunki współpracy organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów, o których mowa w ust. 6, w tworzeniu planów gotowości i realizacji działań wynikających z tych planów oraz ich udziału w zespołach kryzysowych, mając na względzie zapewnienie skutecznego zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

11. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz chorób zakaźnych zwierząt, dla których sporządza się plany gotowości,
- 2) (uchylony)

- kierując się potrzebą szybkiego i skutecznego likwidowania ognisk chorób zakaźnych zwierząt oraz stopniem zaraźliwości poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 55.

1. Główny Lekarz Weterynarii współpracuje z ekspertami Komisji Europejskiej przy przeprowadzaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kontroli koniecznych dla zapewnienia jednolitego stosowania przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt.
2. Kontrole przeprowadza się, wizytując gospodarstwa, w celu sprawdzenia, czy organy Inspekcji Weterynaryjnej nadzorują przestrzeganie przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt.
3. Główny Lekarz Weterynarii udziela ekspertom Komisji Europejskiej merytorycznej pomocy w wykonywaniu obowiązków związanych z kontrolami.

Art. 56.

1. Psy powyżej 3 miesiąca życia na obszarze całego kraju oraz lisy wolno żyjące na obszarach określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa podlegają obowiązkowemu ochronnemu szczepieniu przeciwko wściekliznie.
2. Posiadacze psów są obowiązani zaszczepić psy przeciwko wściekliznie w terminie 30 dni od dnia ukończenia przez psa 3 miesiąca życia, a następnie nie rzadziej niż co 12 miesięcy od dnia ostatniego szczepienia.
3. Szczepień psów przeciwko wściekliznie dokonują lekarze weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.
4. Psy poddane szczepieniu podlegają wpisowi do rejestru prowadzonego przez lekarzy weterynarii, o których mowa w ust. 3. Po przeprowadzeniu szczepienia posiadaczowi psa wydaje się zaświadczenie lub dokonuje się wpisu w paszporcie, o którym mowa w art. 24e ust. 2.
- 4a. Dane z rejestru, o którym mowa w ust. 4, dotyczące szczepień przeprowadzonych w danym miesiącu są przekazywane powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce położenia zakładu leczniczego dla zwierząt, do 15 dnia następnego miesiąca.
- 4b. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość wynagrodzenia lekarzy weterynarii, o których mowa w ust. 3, za dokonanie szczepienia psa, mając na uwadze zapewnienie możliwości dokonywania szczepień psów przeciwko wściekliznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uwzględniając koszty ich dokonania.
5. Szczepienia lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie przeprowadza wojewódzki lekarz weterynarii.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, mając na względzie zmniejszenie ryzyka wystąpienia niektórych chorób zakaźnych zwierząt na określonej części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w drodze rozporządzenia:

1) określi:

- a) szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wścieklicznie, a w szczególności obszary, na których przeprowadza się szczepienia, rodzaj szczepionki i sposób jej podania,
- b) wzór i szczegółowy sposób prowadzenia rejestru oraz wzór zaświadczenia, o których mowa w ust. 4;

2) może wprowadzić obowiązek ochronnego szczepienia kotów przeciwko wścieklicznie.

7. W przypadku wprowadzenia obowiązku, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 56a.

Zakazuje się, ze względu na zagrożenie występowania klasycznego i afrykańskiego pomoru świń, stosowania w żywieniu świń odpadów kuchennych.

Art. 57.

1. Główny Lekarz Weterynarii opracowuje programy zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, kierując się sytuacją epizootyczną i epidemiczną kraju oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej.

2. Programy, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności:

- 1) opis sytuacji epizootycznej w zakresie danej choroby;
- 2) analizę szacunkowych kosztów oraz przewidywanych korzyści wynikających z wprowadzenia programu;
- 3) prawdopodobny czas trwania programu oraz określenie celu, który ma zostać osiągnięty do dnia jego zakończenia;
- 4) określenie obszaru, na którym będzie obowiązywał program;
- 5) określenie statusu epizootycznego gospodarstw oraz obszarów objętych programem, a także celów, które mają zostać osiągnięte z uwagi na każdy status, warunki obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt pomiędzy gospodarstwami oraz obszarami o różnym statusie epizootycznym, oraz określenie skutków utraty statusu epizootycznego;
- 6) opis działań, które będą stosowane w przypadku wystąpienia podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt.

3. Rada Ministrów może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, program, o którym mowa w ust. 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, mając na względzie wymagania weterynaryjne dla handlu zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego.

4. Realizacja programu, o którym mowa w ust. 3, jest finansowana ze środków budżetu państwa.
5. W przypadku programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt współfinansowanego ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oprócz wymagań, o których mowa w ust. 2, program powinien spełniać wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej.
6. Rada Ministrów przyjmuje program, o którym mowa w ust. 5, w drodze uchwały, a następnie Główny Lekarz Weterynarii występuje z wnioskiem do Komisji Europejskiej o jego zatwierdzenie.
7. Rada Ministrów wprowadza program, o którym mowa w ust. 5, w drodze rozporządzenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską, mając na względzie ochronę zdrowia publicznego, poprawę sytuacji epizootycznej kraju oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.
8. Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.
9. (uchylony)

Art. 57a.

1. Główny Lekarz Weterynarii opracowuje krajowy program zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, o których mowa w załączniku nr 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz.Urz. WE L 325 z 12.12.2003).
2. Rada Ministrów przyjmuje program, o którym mowa w ust. 1, w drodze uchwały, a Główny Lekarz Weterynarii przekazuje przyjęty program wraz z wnioskiem o jego zatwierdzenie Komisji Europejskiej.
3. Rada Ministrów wprowadza, w drodze rozporządzenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, program, o którym mowa w ust. 1, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską, mając na względzie ochronę zdrowia publicznego, poprawę sytuacji epizootycznej kraju oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.
4. Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu, o którym mowa w ust. 1, oraz informuje, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie w Unii Europejskiej, Komisję Europejską o postępach w jego realizacji.
5. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 57b.

1. Główny Lekarz Weterynarii jest organem właściwym do:
  - 1) zatwierdzania programów kontroli określonych w art. 7 rozporządzenia, o którym mowa w art. 57a ust. 1, oraz do przechowywania wyników realizacji tych programów;

- 2) występowania z wnioskiem określonym w art. 8 rozporządzenia, o którym mowa w art. 57a ust. 1;
  - 3) występowania o przyznanie okresu przejściowego w przypadkach określonych w art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 5 rozporządzenia, o którym mowa w art. 57a ust. 1.
2. Główny Lekarz Weterynarii wydaje decyzję o zatwierdzeniu programów, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 58.

1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej w celu oceny stanu epizootycznego oraz zapewnienia zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części prowadzą badania kontrolne zakażeń zwierząt.
2. Badania kontrolne zakażeń zwierząt w kierunku bonamiozy i marteiliozy są prowadzone na koszt posiadacza zwierząt.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) rodzaj jednostek chorobowych, sposób prowadzenia kontroli oraz zakres badań, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego kraju;
  - 2) wysokość opłat za wykonywanie badań, o których mowa w ust. 2, mając na względzie koszty ponoszone przez Inspekcję Weterynaryjną na te badania.

Art. 59.

Graniczny lekarz weterynarii, w przypadku zagrożenia przeniesienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub na terytorium państwa trzeciego choroby zakaźnej zwierząt, w tym choroby odzwierzęcej, podlegającej obowiązkowi zwalczania, a także w przypadku jej podejrzenia lub stwierdzenia w granicznym posterunku kontroli, stosuje środki wymienione w art. 42 ust. 6 i 7 oraz art. 44, powiadamiając o tym niezwłocznie właściwego powiatowego i wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Art. 60.

Główny Lekarz Weterynarii występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o uznanie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od danej choroby zakaźnej zwierząt, jeżeli są spełnione wymagania w tym zakresie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 61 pkt 1 lit. h.

Art. 61.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób i tryb zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, podlegających obowiązkowi zwalczania, a w szczególności:
  - a) sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu choroby,
  - b) sposób i tryb postępowania przy stwierdzeniu choroby,

- c) rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania,
  - d) środki, o których mowa w art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 46 ust. 3, stosowane przy zwalczaniu chorób, w tym sposób i warunki określenia ogniska choroby, obszaru zapowietrzonego i zagrożonego,
  - e) procedury czyszczenia, odkażania, dezynsekcji oraz deratyzacji,
  - f) sposób i tryb postępowania przy wygaszaniu ogniska choroby,
  - g) warunki i sposób ponownego umieszczania zwierząt w gospodarstwach,
  - h) wymagania niezbędne do uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od danej choroby zakaźnej zwierząt oraz szczegółowy tryb tego uznawania,
  - i) sposób prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem choroby,
  - j) warunki i sposób wprowadzania szczepień, o których mowa w art. 43 ust. 3, w zależności od rodzaju choroby zakaźnej zwierząt
- mając na względzie ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt;
- 2) szczegółowy tryb i sposób zgłaszania wniosku, o którym mowa w art. 60, oraz dokumentację do niego dołączoną, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 62.

1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz jednostki samorządu terytorialnego współpracują przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki, tryb i formę współpracy, o której mowa w ust. 1, mając na względzie ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Rozdział 9

Zasady stosowania substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym

Art. 63.

Zabrania się:

- 1) umieszczania na rynku, w celu podawania zwierzętom, substancji o działaniu tyreostatycznym oraz stilbenów, pochodnych stilbenów, ich soli i estrów;
- 2) umieszczania na rynku, w celu podawania zwierzętom, z których lub od których są pozyskiwane produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia

zwierzęcego, substancji o działaniu beta-agonistycznym oraz oestradiolu 17β i jego pochodnych estropodobnych.

Art. 64.

1. Zabrania się podawania zwierzętom gospodarskim, zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie oraz zwierzętom akwakultury:
  - 1) substancji o działaniu tyreostatycznym;
  - 2) stilbenów, pochodnych stilbenów, ich soli i estrów;
  - 3) substancji o działaniu beta-agonistycznym;
  - 4) oestradiolu 17β i jego pochodnych estropodobnych;
  - 5) substancji o działaniu estrogenym innych niż oestradiol 17β i jego pochodne estropodobne oraz o działaniu androgennym lub gestagennym.
2. Zabrania się:
  - 1) utrzymywania w gospodarstwie zwierząt akwakultury, w których organizmie znajdują się lub u których wykryto substancje wymienione w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, gdy stwierdzono, że substancje te podawano zgodnie z art. 65, 67 lub 69;
  - 2) umieszczania na rynku lub uboju zwierząt gospodarskich lub zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie, w których organizmach znajdują się lub u których wykryto substancje wymienione w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, gdy stwierdzono, że substancje te podawano zgodnie z art. 65, 67 lub 69.
3. Zabrania się umieszczania na rynku przeznaczonych do spożycia przez ludzi zwierząt akwakultury, którym były podawane substancje wymienione w ust. 1, oraz przetworzonych produktów pochodzących od tych zwierząt.
4. Zabrania się umieszczania na rynku i przetwarzania mięsa zwierząt, o których mowa w ust. 2.

Art. 65.

1. Zakazy, o których mowa w art. 63 i 64, nie dotyczą podawania w celach leczniczych:
  - 1) testosteronu i progesteronu oraz ich pochodnych, łatwo uwalniających w miejscu ich podawania związki macierzyste w wyniku procesu hydrolizy, zachodzącego po ich wchłonięciu, zidentyfikowanym zwierzętom gospodarskim i zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie;
  - 2) produktów leczniczych weterynaryjnych z zawartością:
    - a) trenbolonów alilu, podawanych doustnie, lub substancji o działaniu beta-agonistycznym zidentyfikowanym koniowatym lub zidentyfikowanym zwierzętom domowym, w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym, jeżeli są one stosowane zgodnie ze wskazaniem producenta,

- b) substancji mających działanie beta-agonistyczne, w postaci zastrzyków, w celu przyspieszenia porodu u krów.
2. Produkty lecznicze weterynaryjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosowane w celach leczniczych powinny spełniać wymagania dla dopuszczenia ich do obrotu określone w przepisach Prawa farmaceutycznego i mogą być podawane wyłącznie przez lekarza weterynarii w postaci zastrzyku lub w postaci spirali dopochwowych - w przypadku leczenia dysfunkcji hormonów płciowych.

Art. 66.

Zabrania się posiadaczom zwierząt posiadania i przechowywania w gospodarstwie produktów leczniczych weterynaryjnych zawierających:

- 1) substancje o działaniu beta-agonistycznym, które mogą być stosowane w celu przyspieszenia porodu;
- 2) oestradiol 17 β lub jego pochodne estropodobne.

Art. 67.

Zabrania się podawania w postaci zastrzyków substancji, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 2 lit. b, zwierzętom hodowlanym, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych.

Art. 68.

1. Zakazy, o których mowa w art. 63 i art. 64 ust. 1, nie dotyczą podawania, w ramach czynności zootechnicznych, zidentyfikowanym zwierzętom gospodarskim lub zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie produktów leczniczych weterynaryjnych o działaniu estrogennym innych niż oestradiol 17 β i jego pochodne estropodobne oraz o działaniu androgennym lub gestagenym.
2. Dopuszcza się poddawanie ryb, w pierwszych 3 miesiącach życia, zabiegom mającym na celu zmianę płci, przy zastosowaniu produktów leczniczych weterynaryjnych o działaniu androgenym, których umieszczanie na rynku jest dopuszczone na podstawie przepisów Prawa farmaceutycznego.
3. Zabrania się wykonywania czynności zootechnicznych na zwierzętach przeznaczonych do chowu lub hodowli, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych.

Art. 69.

Zakaz, o którym mowa w art. 64 ust. 1, nie dotyczy leczenia prowadzonego przez lekarza weterynarii, polegającego na podawaniu zidentyfikowanym zwierzętom gospodarskim lub zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie produktów leczniczych weterynaryjnych zawierających oestradiol 17 β lub jego pochodne estropodobne w celu leczenia u bydła:

- 1) maceracji lub mumifikacji płodu;
- 2) ropomacicza (pyometritis).

Art. 70.

Zabrania się podawania zwierzętom gospodarskim lub zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie:

- 1) substancji o działaniu hormonalnym:
  - a) działających jako osad,
  - b) o okresie karencji dłuższym niż 15 dni,
  - c) dla których nie istnieją odczynniki lub urządzenia, stosowane w technikach analitycznych, umożliwiające wykrycie obecności pozostałości przekraczających dopuszczalne poziomy;
- 2) produktów leczniczych weterynaryjnych zawierających substancje o działaniu beta-agonistycznym o okresie karencji dłuższym niż 28 dni.

Art. 71.

1. Zezwala się, w celu handlu, na:

- 1) umieszczanie na rynku zwierząt do hodowli oraz zwierząt reprodukcyjnych, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych, jeżeli w ostatnim czasie były poddane czynnościom leczniczym, o których mowa w art. 65, 67 lub 69;
- 2) oznakowanie, zgodnie z przepisami o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, mięsa pochodzącego ze zwierząt, o których mowa w pkt 1, jeżeli były przestrzegane okresy karencji określone w przepisach Prawa farmaceutycznego, jako mięsa przeznaczonego do handlu.

2. Handel końmi hodowlanymi, włączając zarejestrowane koniowate, którym w celach określonych w art. 65 były podawane produkty lecznicze weterynaryjne, zawierające trembolony alilu lub substancje o działaniu beta-agonistycznym, a w szczególności końmi:

- 1) wyścigowymi,
- 2) biorącymi udział w zawodach,
- 3) cyrkowymi,
- 4) przeznaczonymi do badań lub na wystawy

- jest dopuszczalny przed upływem okresu karencji, jeżeli zostały zachowane warunki podawania tych produktów, a rodzaj i data leczenia zostały zapisane w dokumentach identyfikacyjnych, w które zaopatrzone zwierzęta.

3. Nie umieszcza się na rynku mięsa lub innych produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, pochodzących ze zwierząt lub od zwierząt, którym były podawane substancje o działaniu estrogennym, androgenym lub gestagenym, jeżeli przed dokonaniem uboju zwierzęcia nie był przestrzegany okres karencji wymagany dla wydalenia z jego organizmu produktów leczniczych weterynaryjnych.

Art. 72.

1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzają kontrole w celu ustalenia:
  - 1) posiadania lub przechowywania przez posiadaczy zwierząt substancji, o których mowa w art. 63 i 64;
  - 2) stosowania niezgodnie z przepisami substancji o działaniu hormonalnym, tyreostaticznym i beta-agonistycznym lub produktów leczniczych weterynaryjnych zawierających takie substancje (nielegalne leczenie zwierząt);
  - 3) nieprzestrzegania okresów karencji, o których mowa w art. 70 pkt 1 lit. b i pkt 2;
  - 4) nieprzestrzegania ograniczeń lub zakazów stosowania substancji, o których mowa w art. 65, 67 lub 69.
2. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzony przypadek, o którym mowa w ust. 1, zwierzęta obejmuje się dozorem urzędowego lekarza weterynarii do czasu zastosowania wobec osób odpowiedzialnych środków określonych w art. 79 ust. 2 pkt 1, ust. 3 oraz w art. 80 i 82.

Art. 73.

1. Zabrania się przywozu:
  - 1) zwierząt gospodarskich, zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie i zwierząt akwakultury,
  - 2) mięsa i innych produktów pozyskanych ze zwierząt lub od zwierząt, o których mowa w pkt 1- z państw trzecich, które dopuszczają umieszczanie na rynku, w celu podawania zwierzętom stilbenów, pochodnych stilbenów, ich soli i estrów lub substancji o działaniu tyreostaticznym.
2. Zabrania się przywozu z państw trzecich znajdujących się na listach sporządzanych zgodnie z przepisami Unii Europejskiej:
  - 1) zwierząt gospodarskich, zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie oraz zwierząt akwakultury, którym były podawane:
    - a) substancje o działaniu tyreostaticznym oraz stilbeny, pochodne stilbenów, ich soli i estrów,
    - b) substancje o działaniu beta-agonistycznym oraz oestradiol 17 β i jego pochodne estropodobne, z wyłączeniem przypadków, gdy substancje te były podawane w sposób określony w art. 65-67, 69 lub 71, a okresy karencji przewidziane w umowach międzynarodowych były przestrzegane;
  - 2) mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, pozyskanych z lub od zwierząt, których przywóz jest zakazany zgodnie z pkt 1.

Art. 74.

Dopuszcza się przywóz z państw trzecich zwierząt przeznaczonych do hodowli, zwierząt reprodukcyjnych, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych, lub mięsa z nich pozyskanego, jeżeli państwa te zagwarantują spełnienie wymagań co najmniej równoważnych do wymagań określonych w przepisach art. 63-73.

Art. 75.

1. Zabrania się produkcji, marketingu oraz umieszczania na rynku w celu stosowania u krów mlecznych somatotropiny bydlęcej, a także jej podawania krowom mlecznym.
2. Przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie skupu lub produkcji substancji zawierających somatotropinę bydlęcą oraz przedsiębiorca umieszczający na rynku takie substancje prowadzą rejestr zawierający w szczególności dane dotyczące:
  - 1) ilości wyprodukowanej, nabytej, zbytej lub użytej na cele inne niż umieszczenie na rynku substancji;
  - 2) dane osób (imię i nazwisko), którym te substancje zostały zbyte lub od których zostały nabyte.

Art. 76.

Zakaz, o którym mowa w art. 75, nie dotyczy produkcji somatotropiny bydlęcej lub jej przywozu, dokonywanych w celu jej wywozu do państw trzecich.

Rozdział 10
Przepisy karne**Art. 77.**

Kto:

- 1) prowadząc działalność nadzorowaną, nie spełnia wymagań weterynaryjnych przewidzianych dla określonego rodzaju i zakresu tej działalności, powodując przez to zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne lub niewłaściwą jakością zdrowotną produktów, albo prowadzi taką działalność bez stwierdzenia spełnienia wymagań weterynaryjnych,
- 2) dokonuje przywozu zwierząt, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego lub ubocznych produktów zwierzęcych wbrew zakazowi przywozu lub bez zachowania, lub z naruszeniem wymagań weterynaryjnych obowiązujących w tym zakresie,
- 3) dokonuje handlu lub umieszcza na rynku zwierzęta, niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego lub uboczne produkty zwierzęce bez zachowania lub z naruszeniem wymagań weterynaryjnych obowiązujących w tym zakresie,

- 4) dokonuje przemieszczania koniowatych bez zachowania lub z naruszeniem wymagań weterynaryjnych obowiązujących w tym zakresie,
  - 5) umieszcza zwierzęta w gospodarstwie lub transportuje je bez zachowania lub z naruszeniem wymagań weterynaryjnych obowiązujących w tym zakresie
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 78.

Kto:

- 1) wbrew zakazowi prowadzi szczepienia przeciwko chorobom zakaźnym zwierząt lub wykonuje takie szczepienia,
  - 2) nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń wydanych w celu zwalczania choroby zakaźnej, wymienionych w art. 44 ust. 1 pkt 1, 3, 6, 9, pkt 10 lit. c, pkt 12-14, art. 45 ust. 1 pkt 2-6 oraz art. 46 ust. 3 pkt 2-6
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 79.

1. Kto:

- 1) umieszcza na rynku, w celu podawania zwierzętom, substancje o działaniu tyreostatycznym oraz stilbeny, pochodne stilbenów, ich sole i estry,
  - 2) umieszcza na rynku, w celu podawania zwierzętom, z których lub od których są pozyskiwane produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, substancje o działaniu beta-agonistycznym oraz oestradiol 17 β i jego pochodne estropodobne
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Kto wbrew zakazowi:

- 1) podaje zwierzętom gospodarskim, zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie lub zwierzętom akwakultury substancje, o których mowa w art. 64 ust. 1,
- 2) utrzymuje w gospodarstwie zwierzęta akwakultury, w których organizmie znajdują się lub u których wykryto substancje wymienione w art. 64 ust. 1,
- 3) umieszcza na rynku lub dokonuje uboju zwierząt gospodarskich lub zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie, w których organizmach znajdują się lub u których wykryto substancje wymienione w art. 64 ust. 1,
- 4) umieszcza na rynku przeznaczone do spożycia przez ludzi zwierzęta akwakultury, którym były podawane substancje wymienione w art. 64 ust. 1, oraz przetworzone produkty pochodzące od tych zwierząt,
- 5) umieszcza na rynku i przetwarza mięso zwierząt, o których mowa w pkt 2 i 3

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
3. Kto podaje w celach leczniczych zwierzętom gospodarskim lub zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie substancje, o których mowa w art. 65, niezgodnie z przepisami tego artykułu
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 80.

1. Kto, będąc posiadaczem zwierząt gospodarskich, posiada i przechowuje w gospodarstwie produkty lecznicze weterynaryjne zawierające substancje o działaniu beta-agonistycznym, które mogą być stosowane w celu przyspieszenia porodu, oraz zawierające oestradiol 17 β lub jego pochodne estropodobne
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
2. Kto podaje w postaci zastrzyków substancje, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 2 lit. b, zwierzętom hodowlanym, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
3. Kto wykonuje czynności zootechniczne na zwierzętach przeznaczonych do chowu lub hodowli, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
4. Kto podaje zwierzętom gospodarskim lub zwierzętom dzikim utrzymywanym przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie:
- 1) substancje o działaniu hormonalnym:
    - a) działające jako osad,
    - b) o okresie karencji dłuższym niż 15 dni,
    - c) dla których nie istnieją odczynniki lub urządzenia stosowane w technikach analitycznych, umożliwiające wykrycie obecności pozostałości przekraczających dopuszczalne poziomy,
  - 2) produkty lecznicze weterynaryjne zawierające substancje o działaniu beta-agonistycznym o okresie karencji dłuższym niż 28 dni
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
5. Kto umieszcza na rynku mięso lub inne produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, niezgodnie z przepisami art. 71 ust. 3
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 81.

Kto wbrew zakazowi przywozi z państw trzecich zwierzęta gospodarskie, zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie lub zwierzęta akwakultury albo pochodzące od takich zwierząt mięso lub produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 82.

Kto stosuje niezgodnie z przepisami substancje o działaniu hormonalnym, tyreostaticznym i beta-agonistycznym lub produkty lecznicze weterynaryjne zawierające takie substancje

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 83.

Kto produkuje, prowadzi marketing lub umieszcza na rynku w celu stosowania u krów mlecznych somatotropinę bydlęcą albo podaje somatotropinę bydlęcą krowom mlecznym

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 84.

W sprawach o przestępstwo, o którym mowa w art. 79 ust. 2 pkt 1, ust. 3, art. 80 ust. 1 i 2, ust. 4 pkt 1 lit. b i pkt 2 oraz art. 82, sąd orzeka środek karny w postaci zaprzeczenia produkcji lub dystrybucji substancji lub produktów.

Art. 85.

1. Kto:

- 1) prowadząc działalność nadzorowaną, nie spełnia wymagań weterynaryjnych określonych dla danego rodzaju i zakresu tej działalności albo prowadzi taką działalność bez zawiadomienia w wymaganym terminie o zamiarze jej rozpoczęcia,
- 1a) prowadząc działalność nadzorowaną w zakresie zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, nie prowadzi lub nie przechowuje dokumentacji, o której mowa w art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002), albo prowadzi ją lub przechowuje niezgodnie z tymi przepisami,

- 2) wbrew obowiązкови nie zawiadamia właściwych organów lub innych podmiotów o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt albo nie przekazuje informacji wskazujących na możliwość wystąpienia takiej choroby, albo nie stosuje się do innych obowiązków w razie podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt,
- 2a) wbrew zakazowi określoneму w art. 56a stosuje odpady kuchenne w żywieniu świń,
- 2b) uchyla się od obowiązku informowania powiatowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz,
- 3) nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń, wydanych w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt, wymienionych w art. 44 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8, pkt 10 lit. a i b, pkt 11, 15 i 16, art. 45 ust. 1 pkt 7 i 8 oraz art. 46 ust. 3 pkt 7,
- 4) świadcząc usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej:
  - a) (uchylona)
  - b) nie prowadzi lub prowadzi w sposób nieprawidłowy dokumentację lekarsko-weterynaryjną,
- 4a) świadcząc usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo prowadząc zakład higieny weterynaryjnej lub inne laboratorium w rozumieniu przepisów o Inspekcji Weterynaryjnej, nie przekazuje powiatowemu lekarzowi weterynarii informacji o:
  - a) podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej notyfikacji w Unii Europejskiej lub
  - b) chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji, lub
  - c) chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania, lub
  - d) wynikach monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe,
- 5) prowadząc działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego lub pasz w rozumieniu przepisów o środkach żywienia zwierząt, nie przekazuje próbek do badań laboratoryjnych w kierunku chorób odzwierzęcych lub odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania lub nie przechowuje wyników tych badań,
- 5a) prowadząc działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego, nie przechowuje tych produktów lub ich próbek,
- 6) prowadząc laboratorium wykonujące badania w kierunku chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania, nie przechowuje izolatów odzwierzęcych czynników chorobotwórczych lub nie przekazuje tych izolatów zakładom, o których mowa w art. 52c ust. 2,
- 7) będąc posiadaczem zwierząt gospodarskich, nie prowadzi lub prowadzi w sposób nieprawidłowy ewidencję leczenia zwierząt,

- 8) uchyla się od obowiązku ochronnego szczepienia zwierzęcia przeciwko wściekliznie,
  - 9) uchyla się od obowiązków określonych w:
    - a) programie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, wprowadzonym na podstawie art. 57 ust. 3 lub 7,
    - b) krajowym programie zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, wprowadzonym na podstawie art. 57a ust. 3
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo karze grzywny.
2. W sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 86.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 uchyla się ust. 3 i 3a;
- 2) w art. 24 ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Wykonywanie zarobkowego transportu drogowego zwierząt lub transportu zwierząt związanego z prowadzeniem innej działalności gospodarczej może odbywać się wyłącznie przy użyciu środków transportu dopuszczonych do tego celu.”;
- 3) w art. 34 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

  - 1) kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju,
  - 2) warunki wyładunku, przemieszczania, przetrzymywania, unieruchamiania w celu dokonania uboju lub uśmiercenia zwierząt,
  - 3) warunki i metody uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku

- mając na względzie zapewnienie humanitarnego traktowania zwierząt podczas ich uboju lub uśmiercania.”.

Art. 87.

W ustawie z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2004 r. Nr 53, poz. 553) w art. 69 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się ust. 3;
- 2) w ust. 4 wyrazy „o której mowa w ust. 1 i 3” zastępuje się wyrazami „o której mowa w ust. 1”;

3) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi, mając na względzie zapewnienie ujednoczenia tej dokumentacji oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.”.

Art. 88.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz.U. Nr 165, poz. 1590) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Przywóz przesyłek zwierząt jest dopuszczalny:

- 1) z państw trzecich lub ich części, które znajdują się na listach ogłaszanych przez Komisję Europejską - w przypadku zwierząt, dla których określono wymagania przywozowe w przepisach Unii Europejskiej;
- 2) jeżeli zostały spełnione wymagania określone w przepisach państwa końcowego przeznaczenia, będącego państwem Unii Europejskiej - w przypadku zwierząt, dla których nie określono wymagań przywozowych w przepisach Unii Europejskiej.

3. Przywóz przesyłek produktów jest dopuszczalny:

- 1) ze znajdujących się na listach ogłaszanych przez Komisję Europejską:
  - a) państw trzecich lub ich części,
  - b) zakładów uprawnionych do wprowadzania produktów na terytorium Unii Europejskiej- w przypadku produktów, dla których określono wymagania przywozowe w przepisach Unii Europejskiej;
- 2) jeżeli zostały spełnione wymagania określone w przepisach państwa końcowego przeznaczenia będącego państwem Unii Europejskiej - w przypadku produktów, dla których nie określono wymagań przywozowych w przepisach Unii Europejskiej.

4. Wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, w przypadku gdy państwem końcowego przeznaczenia przesyłki zwierząt lub produktów jest Rzeczpospolita Polska, określają przepisy dotyczące ochrony zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz przepisy dotyczące wymagań weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego.”;

2) w art. 44 w ust. 1 zdanie końcowe otrzymuje brzmienie:

„- ponosi osoba odpowiedzialna za przesyłkę.”.

Art. 89.

1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność nadzorowaną, której prowadzenie zgodnie z przepisami dotychczasowymi nie wymagało zgło-

- szenia zamiaru jej podjęcia powiatowemu lekarzowi weterynarii, tracą prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie dokonają zgłoszenia zgodnie z jej przepisami.
2. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność nadzorowaną, której prowadzenie zgodnie z przepisami dotychczasowymi wymagało zgłoszenia zamiaru jej podjęcia powiatowemu lekarzowi weterynarii, wpisane do rejestru powiatowego lekarza weterynarii, prowadzonego na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują prawo do jej prowadzenia.
  3. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność nadzorowaną, której prowadzenie zgodnie z przepisami dotychczasowymi nie wymagało stwierdzenia spełnienia warunków weterynaryjnych, a zgodnie z przepisami ustawy lub przepisami wydanymi na jej podstawie wymaga takiego stwierdzenia, w tym stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych dla obiektów budowlanych lub miejsc prowadzenia działalności nadzorowanej albo dla osób wykonujących określone czynności w ramach tej działalności, tracą prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie złożą wniosku o dokonanie takiego stwierdzenia zgodnie z jej przepisami.
  4. Podmioty, o których mowa w ust. 2, w zakresie objętym decyzjami stwierdzającymi spełnienie warunków weterynaryjnych, wydanymi na podstawie przepisów dotychczasowych, oraz wpisami do rejestrów powiatowych lekarzy weterynarii, prowadzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, a także obiekty budowlane, miejsca lub osoby wykonujące określone czynności w ramach prowadzonej przez nie działalności nadzorowanej, uważa się za zatwierdzone w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej.
  5. Podmiotom prowadzącym w dniu wejścia w życie ustawy działalność nadzorowaną obejmującą utrzymywanie bydła, owiec i kóz z zamiarem przeznaczania ich do handlu, które po dniu wejścia w życie ustawy wystąpią o wystawienie świadectwa zdrowia zwierzęcia znajdującego się w posiadaniu przez nich stadzie lub gospodarstwie, powiatowy lekarz weterynarii wydaje z urzędu decyzję w sprawie uznania:
    - 1) stada będącego w ich posiadaniu za urzędowo wolne od gruźlicy, urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy i urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła;
    - 2) gospodarstwa będącego w ich posiadaniu, w którym są utrzymywane owce i kozy, za urzędowo wolne od brucelozy lub wolne od brucelozy.

Art. 90.

Do postępowań w sprawach objętych przepisami ustawy, wszczętych a niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 91.

1. Rejestry podmiotów, prowadzone przez powiatowych lekarzy weterynarii na podstawie art. 5 ust. 3c i 3d ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji

- Weterynaryjnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.²⁾), stają się rejestrami, o których mowa w art. 11.
2. Dane zawarte w wykazach podmiotów, prowadzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii na podstawie art. 5 ust. 3e i 3f ustawy wymienionej w ust. 1, wykorzystuje się do prowadzenia list, o których mowa w art. 12.
  3. Dane zawarte w systemie gromadzenia i przekazywania informacji dotyczących chorób zakaźnych zwierząt, o którym mowa w art. 20a ustawy wymienionej w ust. 1, wykorzystuje się do prowadzenia systemu, o którym mowa w art. 51.
  4. Dokumentację prowadzoną na podstawie przepisów dotychczasowych przechowuje się przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy.
  5. Plany gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, opracowane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność.

Art. 92.

1. Świadczenia rejestracji wydane przed dniem 1 października 2002 r. dla środków farmaceutycznych stosowanych wyłącznie dla zwierząt, które stały się pozwoleniami w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne, zawierających substancję czynną lub substancje czynne, które nie posiadają ustalonych przynajmniej tymczasowych Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń Pozostałości produktów leczniczych weterynaryjnych lub gdy zostało uznane, że określenie takich stężeń nie jest wymagane, z wyłączeniem immunologicznych produktów leczniczych weterynaryjnych stosowanych wyłącznie u zwierząt, z których lub od których pozyskuje się środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, zachowują ważność do dnia 20 kwietnia 2004 r.
2. Podmiot odpowiedzialny, do dnia 30 kwietnia 2004 r., wycofuje na własny koszt z obrotu i stosowania produkty lecznicze weterynaryjne zawierające substancję czynną lub substancje czynne, o których mowa w ust. 1.

Art. 93.

1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 ust. 4 i 5, art. 8 ust. 4, art. 20 ust. 4, art. 20a ust. 6, art. 21, art. 21a ust. 2, art. 24 ust. 2, art. 25 ust. 8 i 9 oraz art. 25a ust. 2 ustawy wymienionej w art. 91 ust. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10, art. 11 ust. 4, art. 47 ust. 2, art. 49 ust. 13, art. 51 ust. 8, art. 52 ust. 7, art. 53 ust. 4, art. 54 ust. 10 i 11, art. 56 ust. 6, art. 58 ust. 3 i art. 61.
2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 34 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 86, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych.
3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 69 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 87, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 29, poz. 320, Nr 123, poz. 1350 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 112, poz. 976, z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 122, poz. 1144, Nr 165, poz. 1590 i Nr 208, poz. 2020 oraz z 2004 r. Nr 33, poz. 288.

Art. 94.

Traci moc ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.³⁾).

Art. 95.

Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, z wyjątkiem art. 92, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 29, poz. 320, Nr 123, poz. 1350 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 112, poz. 976, z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 122, poz. 1144, Nr 165, poz. 1590 i Nr 208, poz. 2020 oraz z 2004 r. Nr 33, poz. 288.

Załączniki do ustawy
z dnia 11 marca 2004 r. (poz. 625)

Załącznik nr 1

Wykaz jednostek administracyjnych

- 1) Królestwo Belgii: province/provincie;
- 2) Republika Czeska: kraj;
- 3) Królestwo Danii: amt lub island;
- 4) Republika Federalna Niemiec: Regierungsbezirk;
- 5) Republika Estonii: maakond;
- 6) Republika Grecka: νομός;
- 7) Królestwo Hiszpanii: provincia;
- 8) Republika Francuska: departement;
- 9) Republika Irlandii: county;
- 10) Republika Włoska: provincia;
- 11) Republika Cypru: επαρχία (district);
- 12) Republika Łotwy: rajons;
- 13) Republika Litwy: apskritis;
- 14) Wielkie Księstwo Luksemburga;
- 15) Republika Węgier: megye;
- 16) Republika Malty;
- 17) Królestwo Niderlandów w Europie: rrv-kring;
- 18) Republika Austrii: Bezirk;
- 19) Rzeczpospolita Polska: powiat;
- 20) Republika Portugalska:
  - a) ląd stały: distrito,
  - b) inne części terytorium Portugalii: regiao autonomia;
- 21) Republika Słowenii: območje;
- 22) Republika Słowacka: kraj;
- 23) Republika Finlandii: lääni/län;
- 24) Królestwo Szwecji: län;
- 25) Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:
  - a) Anglia, Walia i Północna Irlandia: county,
  - b) Szkocja: district lub island area.

Załącznik nr 2**Wykaz chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania**

- 1) pryszczycza (Foot and mouth disease - FMD);
- 2) pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej (Vesicular stomatitis);
- 3) choroba pęcherzykowa świń (Swine vesicular disease - SVD);
- 4) księgოსusz (Rinderpest);
- 5) pomór małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants - PPR);
- 6) zaraza płucna bydła (Contagious bovine pleuropneumonia - CBPP);
- 7) choroba guzowatej skóry bydła (Lumpy skin disease - LSD);
- 8) gorączka doliny Rift (Rift valley fever);
- 9) choroba niebieskiego języka (Bluetongue);
- 10) ospa owiec i ospa kóz (Sheep pox and goat pox);
- 11) afrykański pomór koni (African horse sickness);
- 12) afrykański pomór świń (African swine fever - ASF);
- 13) klasyczny pomór świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera);
- 14) wysoce zjadliwa grypa ptaków d. pomór drobiu (Highly pathogenic avian influenza - HPAI d. Fowl plague);
- 15) rzekomy pomór drobiu (Newcastle disease - ND);
- 16) wścieklizna (Rabies);
- 17) wąglik (Anthrax);
- 18) gruźlica bydła (Bovine tuberculosis);
- 19) brucelozę u bydła, kóz, owiec i świń (B. abortus, B. melitensis, B. ovis, B. suis);
- 20) enzootyczna białaczka bydła (Enzootic bovine leucosis - EBL);
- 21) gąbczasta encefalopatia bydła (Bovine spongiform encephalopathy - BSE);
- 22) zgnilec amerykański pszczoł (American foulbrood);
- 23) trzęsawka owiec (Scrapie);
- 24) zakaźna martwica układu krwiotwórczego ryb łososiowatych (Infectious haematopoietic necrosis - IHN);
- 25) zakaźna anemia łososi (Infectious salmon anaemia - ISA);
- 26) wirusowa posocznica krwotoczna (Viral haemorrhagic septicaemia - VHS);
- 27) krwotoczna choroba zwierzyny płowej (Epizootic haemorrhagic disease of deer - EHD);
- 28) bonamioza;
- 29) marteilioza.

Załącznik nr 3**Wykaz chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji**

- 1) paratuberkuloza (Paratuberculosis);
- 2) listerioza (Listeriosis);
- 3) toksoplazmoza (Toxoplasmosis);
- 4) tularemia (Tularaemia);
- 5) wirusowe zapalenia mózgu i rdzenia koni (Equine encephalomyelitis);
- 6) nosacizna (Glanders);
- 7) niedokrwistość zakaźna koni (Equine infectious anaemia);
- 8) zakaźne zapalenie macicy u klaczy (Contagious equine metritis);
- 9) wirusowe zapalenie tętnic koni (Equine viral arteritis);
- 10) zaraza stadnicza (Dourine);
- 11) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV);
- 12) choroba mętwikowa bydła (Bovine genital campylobacterosis);
- 13) zaraza rzęsiatkowa bydła (Trichomonosis);
- 14) gorączka Q (Q fever);
- 15) salmonelozy bydła i świń (Salmonellosis of cattle and pigs);
- 16) wirusowe zapalenie żołądka i jelit świń (Transmissible gastroenteritis - TGE);
- 17) włośnica (Trichinellosis);
- 18) choroba Aujeszkyego u świń (Aujeszky's disease in pigs);
- 19) enterowirusowe zapalenie mózgu i rdzenia świń d. choroba cieszyńska i talfańska (Porcine enteroviral encephalomyelitis);
- 20) zakaźna bezmleczność u owiec i kóz (Contagious agalactia);
- 21) choroba maedi-visna (Maedi-visna disease);
- 22) gruczolakowatość płuc u owiec i kóz (Ovine pulmonary adenomatosis);
- 23) wirusowe zapalenia stawów i mózgu kóz (Caprine arthritis/encephalitis - CAE);
- 24) serowaciejące zapalenie węzłów chłonnych (Caseus lymphadenitis - CLA);
- 25) salmonelozy drobiu (S. Gallinarum, S. Pullorum, S. Enteritidis, S. Typhimurium, S. Arizonae) / Avian salmonellosis (S. Gallinarum, S. Pullorum, S. Arizonae);
- 26) chlamydioza ptaków (Avian chlamydiosis);
- 27) zakaźne zapalenie torby Fabrycjusza (choroba Gumboro) /Infectious bursal disease (Gumboro disease);
- 28) choroba Mareka (Marek's disease);
- 29) choroba Derzsy'ego (Derzsy's disease);
- 30) mykoplazmozy drobiu (Mycoplasma gallisepticum, M. synoviae, M. meleagridis) / Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum, M. synoviae, M. meleagridis);
- 31) wirusowe zapalenie jelit u norek (Mink viral enteritis);
- 32) choroba Aleucka (Aleutian disease);
- 33) myksomatoza (Myxomatosis);

- 34) krwotoczna choroba królików (Rabbit haemorrhagic disease);
- 35) wiosenna wiremia karpia (Spring viraemia of carp);
- 36) bakteryjna choroba nerek ryb łososiowatych (Renibacteriosis);
- 37) zgnilec europejski (European foulbrood);
- 38) waroza (Varroosis);
- 39) choroba roztoczowa (Acariosis of bees);
- 40) (uchylony)
- 41) (uchylony)

Załącznik nr 4**Choroby zakaźne zwierząt podlegające zakazowi szczepień**

- 1) pryszczycza (Foot and mouth disease - FMD);
- 2) pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej (Vesicular stomatitis);
- 3) choroba pęcherzykowa świń (Swine vesicular disease - SVD);
- 4) księgოსusz (Rinderpest);
- 5) pomór małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants - PPR);
- 6) zaraza płucna bydła (Contagious bovine pleuropneumonia - CBPP);
- 7) choroba guzowatej skóry bydła (Lumpy skin disease - LSD);
- 8) gorączka doliny Rift (Rift valley fever);
- 9) choroba niebieskiego języka (Bluetongue);
- 10) ospa owiec i ospa kóz (Sheep pox and goat pox);
- 11) afrykański pomór koni (African horse sickness);
- 12) afrykański pomór świń (African swine fever - ASF);
- 13) klasyczny pomór świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera);
- 14) wysoce zjadliwa grypa ptaków d. pomór drobiu (Highly pathogenic avian influenza - HPAI d. Fowl plague);
- 15) enterowirusowe zapalenie mózgu i rdzenia d. choroba cieszyńska i talfańska (Porcine enteroviral encephalomyelitis);
- 16) bruceloza u bydła, kóz, owiec i świń (B. melitensis, B. ovis, B. suis i B. abortus);
- 17) (uchylony)

Załącznik nr 5

**Wykaz
chorób odzwierzęcych oraz odzwierzęcych czynników chorobotwórczych
podlegających obowiązkowi monitorowania**

- 1) bruceloza i jej czynniki chorobotwórcze;
- 2) kampylobakterioza i jej czynniki chorobotwórcze;
- 3) bąblowica i jej czynniki chorobotwórcze;
- 4) listerioza (Listeriosis) i jej czynnik chorobotwórczy;
- 5) włośnica (Trichinellosis) i jej czynniki chorobotwórcze;
- 6) gruźlica wywołana *Mycobacterium bovis*;
- 7) werocytotoksyczne *Escherichia coli*;
- 8) salmonelloza i jej czynniki chorobotwórcze.